

Septintąjį tomą pasitinkant

Prof. STEFONAS KOLUPAILA, Notre Dame

Su ypatingu jausmu atskleidžiu naują Lietuvos Enciklopedijos tomą. Su panašiu jausmu mokytojas pradeda tikrinti gero mokinio darbą: malonu matyti pažangą, erži- na klaidos ar trūkumai. Argi galima nesidžiaugti didžiausio mūsų tremties paminklo pasisekimu? Dar tik treči me- ta, kaip L. Enciklopedija le- džiam, o jau susidarė graži- tomų pusė lentynos. Redagavi- mo darbas taip sutvarkytas, kad po 3-4 metų galėsime didžiulius savo tautos pajėgu- mų prieš savus ir svetimus. Praeity treminiai padarė daug didžių darbų, mūsų En- ciklopedija bene bus didžiau- sias stebuklas!

I 7-ji tomą nebesutelpo rai- dės G: prasideda Gardino ka- lykla, baigiasi D. Grūžais. 533 teksto puslapiuose tilpo medžaga, kuriai kauniškėje enciklopedijoje buvo paskirta 628 puslapiai VIII ir IX to- muose. Skirtumas jau ne tiek žymus, kaip buvo pirmuosiu- se tomuose. Plačiau aiškina- ma literatūra, filosofija, muzi- ka. Daug vietos paskirta gry- nai liuanistikai; pvz. genti- vardžiai. Yra platesnių straips- nių, pvz. apie garšą, Gedi- mino pilį, gotiką, gyvybės draudimą, gyvį, grafiką. Il- gausias tomo straipsnis — Graikių: jam skirta net 28 puslapiai. Atrodo, kad tai straipsnis turėjo būti išskir- tas į keletą atskirų. Dabar poskyriai sužymėti: G. istori- ja, G. kraustymasis, G. kal- ba, G. literatūra, G. menas, G. mitologija, G. muzika, G. raš- tas, G. religija, G. teisė. Kaip dabar atskirti, kur yra grai- kų, kur Graikių. Kari rei- kalinga kelių raidžių ekonomi- ja antrastėje, ypač kad teks- te tie žodžiai netrupinami? Apskritai, aš laikau neimmi- ningu antraštinio žodžio trumpi- nimą, kai jis kartojamas tekste: tą surado angliai, ku- rių žodžiai nėra linksniuojami, pas mus gi be galinės kar- tais nesuvoksi prasmės. Auto- rius gali taip rašyti straipsnį, kad to pat žodžio nereiktų dažnai kartoti, o vietą taupyti yra daug kitų būdų!

Daug kitur nežinomų dalykų. Mūsų Enciklopedijoje rasi daug dalykų, nežinomų kitur: plg. Gestapas, genocidas, giti- nės, grūžlo ratai, be to, su- prantama, visi Lietuvos istori- jos ir geografijos dalykai. Lie- tuviui ji yra nepaprastai tur- tingas žinynas, kuriame jis pamato daug pažįstamų ir ži- nomų veidų, randa daug ne- girdėtų dalykų. Enciklopedi- ja galima skaityti ištais, kaip "premiuotą romaną", nuo ku- riū negalima atsitraukti po vi- durnaktį.

Daug naujo ir naudingo. Leiskit tikėtis, kad skaityto- jai nepastebės tiek klaidų ir nepyks už jas. Užtat jie ras labai daug naujo ir naudingo. Jie ras, jei dar nežino, ką rei- škia ava-avynas, laigonas, martmėgė, šešuras, kur yra didžiausia paslaptimi gaubia- mas Atomgradas, kokia buvo

Idel's ir nelengvas En- ciklopedijos bendradarbių ir re- daktorių darbas reikalingas vi- sų mūsų paramos. Tai gali- ma atlikti rimta ir konstruk- tyvia kritika. Tuo pagrindu laikau savo pareigą nurodyti eilę trūkumų, kuriuos galima pataisyti ar jų išvengti ateity- je.

Spaudos klaidos. Pirmas dalykas — nemalo- nios korektūros klaidos, kurias pastebės kiekvienas skaityto- jas: juo daugiau jas turėjo rasti ir atitaisyti atidūs korek- torius, ne būtinai pats redak- torius. Spausdintų klaidų yra daugiau, negu būtų dovanoti- na rimtame leidiny, ne dien- raštyje. Jų tarpe yra pavojin- gesnių klaidų, kurios galėjo būti nepastebėtos redaktorių: patomologija p. 156, t. b. po- tamologija, fotometras p. 236, t. b. fatometras, fenologija p. 485, t. b. fenologija, automa- trisa p. 103, t. b. automotrisa, nuo motoro, ne nuo automato: lotas ir lynas p. 236 sujungti į vieną žodį. Ypač daug klaidų

rusų žodžių transkripcijoje: Nokolskoje p. 82, t. b. Nikols- koje, osolodenije p. 213, t. b. osolonenije, lina p. 321, t. b. Balt'jskoj... Dar: menzurinė quotrauka p. 153, t. b. menzu- linė, nuo menzulės — staliuko, ne nuo menzurės! Kas supras p. 237, ką reiškia BSCE, neap- tartas santrumpose? Tai Bos- tono Statybos Inžinierių Drau- gija! Spausdintų kalta dėl ap- versto gladiatorių kovos koki- zėje paveiklo p. 312 ir dėl sumaišytų Gelvonės ež. eilučių p. 117: divi ju iš galo pateko prieš pradžią! O kas kaltas dėl dviejų klaidų antrastėje: Geor- gu architektūra p. 165?

Vis dar pasitaiko netikslu- mų vietovardžiuose. Greit pa- matysime Lietuvos žemėlapi, kuriame prof. A. Šalys rūpes- tingai derino vardus. Jų sąraš- šas bus toliau privalomas nau- dotis visiems autoriams ir re- daktoriams: pagal jį taisė ir 7-ji tomą, tačiau liko nesude- rintų vardų. Taip, p. 116 ra- šoma, kad Geluonas jungiasi su Geloto ež., o gretimas strai- psnis yra Geluotis, taigi turėjo būti Geluotio ež. Psl. 114 rašo- ma Hoangho, o greta psl. 114 Huangho, angliai rašo Hwang- ho, kiniečiai taria Hvanho.

Pirmas lietuvių lakūnas. Vienas asmuo pagerbtas 7 to- me du kartus. Jis buvo pir- mas lietuvių lakūnas, daug an- kščiau skraidęs už brolius W. J. Hutis, ir liaudies meninin- kas — skulptorius. Tai Juo- zas Gedminas p. 77. Jis pa- kartotas p. 207, kaip Juozas- kas Giedminas, su mažais skirtumais. Paslaptį lengva at- spėti: tomo pradžią redagavo J. Puzinas, o galą P. Čepėnas! Pastebėjau dar keletą nelo- giškumų. Psl. 59 pasakyta, kad Gdynia nuo 1939 metų va- dinama Gotenhafenu, psl. 100 — kad Churchill, atvykęs į JAV su kalbomis 1936 metais, tik po 10 metų, 1946 III 5, pirmą kartą sugalvojo Geležin- uos uždangos terminą. Straips- nis apie Georgijos valstybę baigiasi p. 165 paradoksu, kad balsavimo teisę turi visi 18 metų gyventojai, lyg vyresni neturėtų tos teisės!

Daug naujo ir naudingo. Leiskit tikėtis, kad skaityto- jai nepastebės tiek klaidų ir nepyks už jas. Užtat jie ras labai daug naujo ir naudingo. Jie ras, jei dar nežino, ką rei- škia ava-avynas, laigonas, martmėgė, šešuras, kur yra didžiausia paslaptimi gaubia- mas Atomgradas, kokia buvo

COLORADO PETRIFIED FOREST RANCH
(Catholic Camp)
FOR BOYS
Ages 8-15, Limited enrollment, Catholic Camp. 2 four week terms. JUNE 17 — JULY 15 JULY 17 — AUG. 14 \$250.00 including fee. Each term. For reservations or further information please write ranch direct, DEPT. F, or phone for brochures.

MELROSE 2-2679
Colorado Springs, Colorado

PARKHOLME SERVICE STATION
5000 W. Cermak Rd., Cicero, Ill.
Lietuviška garolinis stotis ir automobilių aptarnavimas
William J. Grigelaitis, sav.

IS ARTI IR TOLI BALDU PERKRAUSTYMAS
Naujas specialus didelis sunkvežimis su pilna ap- dranda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas.
R. ŠERENAS
4516 S. Wood St., Chicago 9, Illinois, tel. VI 7-2972

Vytautas Jonynas kūriny

Gutenbergo pavardė, kas buvo 476, paimtas iš kauniškės L. Aleksej Peškov, kieno slapy- vardė yra Kastytis, J. Alau- šius, B. Prus, Morkus Guzdava, O. Birmantaitė... Tačiau neti- kėtai, jei rasit p. 259, kad bar- škuolė, labai nuodinga gyvatė ir gyvena Pietų Amerikoje, nes daug jų turime net Illino- juje ir Indianoje.

Neradau 7-me tome žinių apie žymų rusų rašytoją Mak- simą Gorką, apie garšų pa- mokslininką Billy Grahama, kompozitorius Grečaninov jau mirė.

Išvengta šališkumo

Redaktorių galima pagirti, kad straipsnių turis ir turinys išlaikyti tinkamame lygyje. Biografijose sugebėta išvengti šališkumo, dargi parodyta gal- perdaug tolerancijos /tokiems Lietuvos priešinams, kaip M. Gedvilas su visais ordinais ir medaliais, ir apostatais, kaip J. Gerulis, L. Gira. Kitų as- menų tam tikrais sumetimais nutylėta praeitis. Disonansų sudaro straipsnis apie greitį p.

476, paimtas iš kauniškės L. Enciklopedijos: vektorinis taš- ko ir kūno greičio apibūdi- mas bus nesuprantamas eili- niam skaitytojui. Greta papras- tio greičio paaiškinimo, kaip kelio atlikto per laiko vienetą, buvo galima duoti būdingą greičių tabelę — bėgimo, plau- kimo, skridimo rekordų, laivų, traukinių, lėktuvų, automobilių, švištos, garso ir t. t. greičių. O dar kampinis greitis, greičio matai ir vienetai, ir t. t. Netin- kama terminų gametras, p. 58, nebuvo reikalo versti du- jomaciū: tai tėra dujų bakas, ir jam, mano nuomone, nerei- kėjo skirti tiek vietos ir deta- likų; dujomatis tai dujų skal- tiklis.

Zinodami, kokiomis sąlygo- mis dirbamasis tas svarbus ir at- sakomingas darbas, būkime nuolaidūs pastebėjimams neti- kulams ir dar nuoširdžiau pala- kykime Lietuvos Enciklopedi- jos leidimą. Tikiuos, kad ma- no atviros pastabos paskatins redaktorių dar patobulinti se- kančius tomus.

MARQUETTE GELIŲ KRAUTUVĖ
KORSAZAI, GELES VESTUVEMS, LAIDOTUVEMS IR KITOMS PROGOMS. Atidara vakarais ir sekmadieniais. Savininkai: ANDRIUS ir ELENA (SANDOM) STANULIS
2743 West 69th Street Tel. Prospect 6-0781
(priešais Sv. Kryžiaus ligoninę)

MES PRISTATOME ANGLIS BEI PEČIAUS ALIEJŲ
OIDELIAIS IR MAŽAIS KIEKIAIS!
Mes taipgi perkraustome jūsų baldus saugiai — keletą blo- kų ar keliasdešimtą mylių. Reikale šaukite mus. Vieno kambario baldus arba viso namo — kreipkitės pas mus. Turį daug metų patyrimo perkraustymo darbe.
STASYS FABIJONAS
2146 So. Hoyne Avenue Tel. Virginia 7-7097

CRANE SAVINGS AND LOAN ASS'N
2555 WEST 47th STREET LAFAYETTE 3-1083
B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sek. ir advokatas
Mokame augstus dividendus. Keisiojame čekius. Parduodame ir išperkame valstybės bonus. Taupytojams patarnaujame velut ATIDARYKITE SĄSKAITĄ SIANDIEN.—Aprausta iki \$10,000. Darbo valandos: pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 9 iki 8 val. vakaro; antrą ir penktą 9 iki 5: trečią, uždaroma, o šeštą nuo 9 iki vidurdienio.

JONAS GRADINSKAS
Televizijos, radijas, patefonai, lempos, antenos baterijos
"Parduodam pigiau, taisom geriau"
J. G. TELEVISION COMPANY
2512 W. 47th St. TEL. FRONTIER 6-1998
GARSIAKALBIŲ SISTEMA (Public Address System) su nuomavimu

Tel. ofiso HE. 4-6699, rez. PR. 6-7333
DR. ANTONAS ALEKNA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL: 1-4 ir 6-8
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p. p.
Išskyrus ketvirtadienį ir sekmadienį.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLES LIGOS
— Pritaiko akinius —
6322 So. Western Avenue
VAL: kasdien 10-12 val. ir 7-9 val. vak. Šeštadieniais 10-11 val. Trečia- dieniais uždaroma. Kitu laiku susitarus
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. tel. Walbrook 5-5076

DR. JUZĖ IR KESTUTIS AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ
2300 West 51st Street
Val. pirm. ir antr. 10 iki 12 ryto. 2 iki 4 ir 6 iki 9 popiet. ketv. ir penkt. 2 iki 4 ir 6 iki 9 popiet. Šeštadieniais 10 iki 2 val. popiet.
Ofiso tel. Prospect 6-1795
Rez. tel. Grovehill 6-5603

DR. VL. BLAŽYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4701 South Damen Avenue
(Kampus 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečią ir kitu laiku pagal sutartį.
Tel. ofiso Lafayette 3-6048
Rez. tel. Walbrook 5-5048

Tel. ofiso HE. 4-5849, rez. HE. 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv., penkt. 1-4 ir 7-9. Antr. 1-5, treč. ir šešt. pagal sutartį

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6317 South Western Avenue
Chicago 29, Ill.
Pasiūlymai pagal sutarties
Telefonas REpublic 7-4900
Rezidencija: Grovehill 6-8161

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.
Trečiądieniais pagal sutartį
Ofiso tel. Virginia 7-0036
Rezidencijos tel. Beverly 8-8244

Tel. ofiso VI. 7-0600, rez. RE. 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Ave.
Kampus Archer ir California Ave.
VAL: 2-4 ir 6-8 v. p. p. Šešt. 2-7 val. p. p., išskyrus sekmadienius.

Ofiso telef. Xarls 7-1166
Rezidencijos Stewart 3-4511
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(Kampus Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL: 1-4 ir 6:30-8:30 p. p. kas- dien išskyrus trečiądienius. Atidara šeštadieniais 1-4 val.

Office Walbrook 5-2670.
Rez. Hilltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javols
(JOVAJAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
MARQUETTE MEDICAL CENTER
6132 South Kedzie Avenue
Val. 2-4 p. p. ir nuo 7-9 v. vak. Trečią ir šeštą, pagal sutartį

Tel. ofiso PR. 6-3333, rez. RE. 7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL: kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečią ir šeštą, uždaroma

Telefonas Grovehill 6-1595
DR. ALDONA A. JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiądienius. 2422 West Marquette Rd.

Telefonas Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL: 1-4 popiet, 6:30-8:30 vak. Trečią, pagal sutartį

Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-3 ir 6-8 v. vakaro. Butas 1526 So. 49th Ave. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso telef. Lafayette 3-3210, jei neatsiliepiu, šaukite Kedzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL: Kasdien popiet nuo 12-2:30 v. Vak. pirm., antr., ketv., 6-8:30 v. Trečiądieni tik susitarus

Dr. Nina KRAUČELIONAITĖ
(Gydytoja ir Chirurgė)
MOTERŲ LIGŲ IR AKUŠERIJOS SPECIALISTE
2760 West 71st Street
(Kampus 71st ir California)
Tel. ofiso ir rez. REpublic 7-4146
Val. 11-2 ir 6-9 v. v. Šešt. 1-4 p. p. Kitu laiku pagal susitarimą

Skelbkites "Drauge"!
Remkite dien. Draugą!

DR. IRENA KURAS
(Gydytoja ir Chirurgė)
KIDIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
7156 South Western Avenue
(MEDICAL BUILDING)
Pirmadienį, antradienį, ketv. ir penktadienį nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakaro. Trečią, nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. popiet.
Office tel. RE. 7-1168
Res. tel. Walbrook 5-3765

Tel. ofiso YA. 7-5557, rez. RE. 7-4966
DR. FRANK C. KWINN
(KVICIŪSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONINIS PRIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 uždara treč. visą dieną ir šeštą. vak.

Tel. ofiso GR. 6-5399, PR. 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGINĖS LIGOS
2423 West 63rd Street
(Kampus 63rd ir Artesian)
VAL: 2-4 p. p. ir nuo 6-8 v. vak. Šeštadieniais 2-4 popiet.
Trečią, ir sekmadienį, uždaroma

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
10748 South Michigan Avenue
Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v. Išskyrus trečią. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. popiet.
Tel. ofiso — Pullman 5-0706
Buto — Englewood 4-4979

Ofiso ir buto tel. Hemlock 4-5815
DR. A. NARBUTAS
PLAČIŲ IR VIDAUS LIGOS
6767 South Western Avenue
Valandos: pirmadienį, trečią, ketv., penkt. 6:30-8:30 v. vak. Antradienį, 10-12 val. ryto. Šeštadieniais 2-4 p. p. Kitu laiku pagal susitarimą.

DR. ALBINA PRUNSKIS
DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ
3259 South Halsted St.
Kasdien 3-7 val. vak. Šeštadieniais 1-5 val. vak.
Trečią, ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso tel. Victory 2-1484, Rezid. 2437 W. 62nd St., tel. Republic 7-8818.

Ofiso telefonas — Bishop 7-2525
DR. AL. RACKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer).
Val. kasdien nuo 2 iki 9 val. Trečią, ir sekmadienį, tik susitarus

V. RASLAVIČIUS, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFFICE — 1166 DIVERSEY AVE.
Tel. WE 5-8426
Val.: 2-5 ir 6-8, išskyrus trečiądienius ir šventadienius.
OFFICE — 5025 NO. PAULINA
Bethany Methodist ligoninėje
Tik pagal susitarimą tel. AR 1-1493

DR. ZIGMAS RUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Telef. REpublic 7-2290
SPECIALYBĖ CHIRURGINĖS IR ORTOPEDINĖS LIGOS
2435 West 69th Street
Val. kasdien 10-12 ir 5-8 val. vak. Išskyrus pirmadienį, tik nuo 5 iki 8 v. v. Šeštadieniais 10-12 v. Kitu laiku susitarus.

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis: pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
4455 So. California Ave., Chicago
Šaukite Xarls 7-7381
Pirmadienį, antradienį, ketv. ir penktadienį vakarais 6 iki 9; šeštadienį, 10 val. ryto iki 4; trečią, ir sekmadienį, tik susitarus.

Tel. ofiso CL. 4-0253, rez. GR. 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 So. Ashland Ave., Chicago
Pirmadienį, antr., ketv. ir penktadienį 6:30-8:30 val. vakaro
Šešt. nuo 2 iki 4 popiet.
Rez. 8053 S. Campbell Ave.

Tel. ofiso YA. 7-4787, rez. PR. 6-1930
DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Ave. (kamb. 211)
Val. nuo 2-4 ir 6-8; trečią, šeštadienį ir sekmadienį, tik pagal sutartį. Jeigu neatsiliepiu viršminti telefonai šaukite Midway 3-0001

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedus — Protezistas
Aparatų-Protezų, Mod. bandai. Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-11. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St. Chicago 29, Ill.
Tel. Prospect 6-5084.

Remkite dien. Draugą!

DRAUGAS
THE LITHUANIAN DAILY FRIEND
2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill. Tel. Virginia 7-6641; 7-6642
Entered as Second-Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois Under the Act of March 3, 1879.
Member of the Catholic Press Ass'n
Published daily, except Sundays, by the
Lithuanian Catholic Press Society
PRENUMERATA: Metams \$9.00 Chicagoje ir Ciceroje \$8.00 Kitur JAV ir Kanadoje \$11.00 Užsienyje \$11.00
SUBSCRIPTION RATES
\$8.00 per year outside of Chicago
\$9.00 per year in Chicago & Cicero
\$5.00 per year in Canada
Foreign \$11.00 per year.
1 mēn. \$1.25 3 mēn. \$3.75 6 mēn. \$7.50 12 mēn. \$14.00
Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesunaudojusių straipsnių ne- saugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priklauso nuo gavus prašymą.

Popiežius Pijus XII

PASAULIO KOVŲ SŪKURYJE

Dr. A. BALTINIS, Chicago III.

1. Roma ir Paryžius

Europos ir viso pasaulio kultūra sau įėjus sėmė iš dviejų šaltinių: senosios Graikijos ir krikščionybės. Dinaminis šios kultūros pradys kyla iš graikų pasaulio, kuris suvokia ir gyvenimą kaip nuolatą tekantį ir kintantį, o statinį pradą sudaro krikščionybė savo nemirtingumo, pastovumo ir amžinumo idėjomis. Dinaminis kultūros pradys gyvenime apsirėškia kaip nuolatinė pažanga, o statinis kaip senųjų vertybių saugotojas ir jų puoselėtojas. Dinaminio prado simbolis — Paryžius, o statinio — Roma. Abu jie vienodai svarbūs kultūrai ir žmogaus gyvenimui, kurie negalimi be pastovių principų bei dėsnų ir be nuolatinės pažangos šių principų supratime ir įvydinime. Tačiau yra laikų, kada iškyla vieno ar kito prado ypatinga reikšmė.

Mūsų "visų vertybių pervertinimo" ir visų principų bei idėjų paneigimo metu, ypatingos reikšmės įgyja Roma, kaip tikrųjų gyvenimo vertybių, kultūros, ir gyvenimo pagrindų saugotoja. Kokia yra šių priešingų frontų kovoje Romos dalis ir ką ji atstovauja, negalima šio klausimo čia apžvelgti visapusiškai. Trumpai tačiau šv. Sosto darbuotė galima apibūdinti kaip nuolatine kovą dėl tvarkos ir taikos pasaulyje, dėl žmogaus asmens vertybių ir tautų teisių gyvenime. Tai tinka visiems popiežiams, bet ypač Pijui XII, kurio 80 metų sukaktį šiemet švenčia visas krikščioniškas pasaulis.

2. Popiežius Pijus XII taikos sargyboje

Pijus XII, sekdamas savo pirmataki, ypač Pijaus XI, pavyzdžiu, yra išvystęs nepaprastai didelę veiklą taikai apsaugoti ir — prarastai tarp tautų atstatyti. Šiai veiklai yra paaudotas visas jo gyvenimas, sutapęs su laikotarpiu didžiųjų sumišimų, grandioziųjų kovų ir negirdėtų istorijoje karų.

Antrojo Pasaulinio karo išvakarėse, kada abiejų priešingų frontų karo propaganda buvo pasiekusi savo viršūnę, pop. Pijus XII ragino išspręsti visus priešingumus taikingomis priemonėmis ir susilaikyti nuo ginkluotos kovos šiais reikšmingais ir neužmirštamais žodžiais: "Su taika nieko neprasime, bet karu gali būti prasta viskas. Tepaklaus mus stipriai, jei jie dėl neteisybės nenori tapti silpnais".

Karo audrai siaučiant pirmiausiai Europoje, o paskui ir visame pasaulyje, Pijus XII nepalstamai stengėsi panaudoti visas priemones taikai tarp tautų atstatyti: kalbėdies kalbas, diplomatų akreditavimus, įvairias audiencijas — vis ragindamas valstybių galvas kruvinais skerdynės ir atstatyti taiką pasaulyje. Šioje taikos veikloje ypač reikšmingas santykių užmezgimas tarp šv. Sosto ir JAV prezidento Roosevelto. Iš užsilikusio tarp jų labai plataus susirašinėjimo galima spręsti, kokias milžiniškas pastangas darė popiežius taikai tarp tautų atstatyti.

3. Popiežiaus taikos pagrindai

Taiką pasauliui šiandien skelbia ne tik popiežius, bet ir sovietai bei Vakarų pasaulis. Klausiant šios taikos propagandos, žmonės gali būti suklaidinti, neatskiriant, kur tikroji taika, o kur tik maskuota vilionė tautos pavergti. Šios propagandos sąmisnyje Pijus XII išsklaidė tikruosius taikos pagrindus ir kelius jai pasiekti, nurodymas neramumų šaltinius ir pabrėždamas konkrečiąją taikos pusę.

Tikrosios taikos pamatus sudaro krikščioniškoji meilė ir teisybė: "Visos tautos sudaro vieną šeimą su bendru tikslu ir bendromis pareigomis... Kiekviena tauta yra pilnatėis tautų šeimoje". Tikrajai taikai siekti turi būti pavartotos priemonės, atitolinančios ir sumažinančios karų priežastis: čia siekti turi būti pavartotos priemonės, palaikančios tarp tautų nepasitikėjimą, ir utopinį pacifizmą, migdantį tautas ir suteikiantį drėsos užpuolikams. Iškėlė emigracijos reikalą gaušoms tautos, prėjimą prie žaliavų šaltinių ir kitų priemonių tautų ūkiams bei pramonei palaikyti. Pasmerkė ir garbinamąjį neutralumą ir pabrėžė teisėtą pareigą užpultoms tautoms gintis ir kitoms joms padėti.

Taip popiežius Pijus XII skelbia visiems geros valios žmonėms taiką, pagrįstą teisybe ir krikščioniškąja artimo meile, taiką visoms d'elėms ir maizoms, senoms ir naujoms tautoms. Nė viena nėra išskiriama, nė viena negali būti pavergta, bet visos tarp savęs turi solidarai dalytis tiek turtais, tiek ir kančiomis. Be šių pamatų taika negalima ir neįvydoma.

4. Asmens pagarba — tautų gyvenimo laidas

Tikrosios taikos ir laisvės pagrindus sudaro krikščioniškasis mokslas apie nelygstamą asmens vertybę visuose žmonėse. Tik jis duoda įtikinantį atsakymą, kad su žmogui negalima elgtis kaip su koku gyviu, kad jam turime pripažinti individualinę, socialinę, kultūrinę politinę ir tautinę laisvę, kad nugalėtojai negali pavergti nugalėtųjų ir paneigti jų teisių asmeniniame, šeimyniniame, socialiniame ar politiniame gyvenime.

Žmogaus asmens vertė ir jo teisės yra paneigę visi totalitarizmai: komunizmas, nacionalsocializmas, fašizmas ir jiems giminingos srovės, kurioms atskiras asmuo yra tik nereikšmingas ratelis didžiojoje valstybės ar tautos mašinerijoje. Šių pasaulėžiūrų atstovai, nepripažindami asmens teisių, pavergia ir tautas, ir yra nuolatinių karų priežastimi su visomis jų pasekmėmis: koncentracijos stovyklomis, pabėgėliais, turto ir dorovės sunaikinimu bei viso gyvenimo sugriovimu.

Tokioms pat pasekmėms, nors ne tokiu brutaliu būdu, kyla ir iš kito kraštutinumo — liberalizmo ir jo išraiškos kapitalizmo, pripažįstančio asmens absoliutą, neribotą laisvę. Iškodami neribotos laisvės, šie pažiūrų atstovai neišvengiamai paneigia kitų, ypač silpnųjų, teises, kas veda į nuolatinius susidūrimus tiek asmeniniame, tiek socialiniame bei politiniame gyvenime.

Nuo šių dviejų kraštutinumų mus apsaugo krikščioniškoji asmens samprata, pripažįstanti nelygstamą asmens vertę, tačiau teigiant tiek atskirų asmenų, tiek socialinių grupių — tautų bei valstybių — palenkiamą Dievo įstatymams ir Jo tvarkai. Kas paneigia šią sampratą, anksčiau ar vėliau priešis prie augščiau minėtų dviejų kraštutinumų su visomis jų pasekmėmis.

Todėl pop. Pijus XII visomis savo kalbomis iškelia asmens vertę: "Jei norime, kad taikos žvaigždė sužibėtų viršum žmonių, turime daryti visa, kas galima, žmogaus asmeniui pripažinti tą vertę ir teises, kurias jam pradžioje yra suteikęs pats Dievas: — teisę į savo gyvenimą, moralinį ir dvasinį galios išugdymą, teisę į Dievo prijavų ir viešą garbinimą, teisę į darbą, kaip būtiną gyvenimo šaltinį, ir teisę į laisvę gyvenimo būdo parinkimą."

Ča atsiskleidžia šv. Sosto visuomeninio ar socialinio gyvenimo pagrindai, kurie gina socialinio teisingumo būtinumą, šeimos turto ir nuosavybės neįečiamumą ir apskritai viso asmens teisių pripažinimą. Atskiro žmogaus laisvė neturi paneigti nei Dievo, nei dorovės teisių nei kitų žmonių laisvės ir teisės gyvenimą išbūpinti.

Iš asmens pagarbos ir jo teisių pripažinimo yra kilusi plati popiežiaus Pijaus XII karitatyvinė veikla, kurioj nebūna žiūrima nei į tautinius, nei į konfesinius skirtumus, bet padedama visiems varge patekusiems. Šv. Tėvas daugeliui yra padėjęs, medžiagiškai sušelpdamas ir apsaugodamas nuo persekiojimų. Karitatyvine veikla sustiprinti jis yra įkūręs Popiežiaus Pagalbos komitetą, kuris veikia ir dabar. Jis šelpia ir lietuvius pabėgėlius, studentus Italijoje, o ypač Romoje. Karo metu Pijus XII įkūrė specialų biurą žinioms rinkti apie karo belaisvius, jų šeimoms ir visokiems kitus, pagalbos reikalaujant. Tam tikslui naudojamas Vatikano radijas ir popiežiaus diplomatinės pasiuntinybės įvairiuose kraštuose. Darbo vaisiai dideli.

5. Mažųjų tautų teisės

Iš krikščioniškos žmogaus asmens sampratos yra lengvas

PIJUS XII IR LIETUVAITES

Popiežiaus audiencijoje mūsų dienraščio bendradarbis, Lietuvių Katalikų Moterų Organizaciją sąjungos atstovė: dr. N. Bražėnaitė ir B. Šlepietė-Venskuvienė

perėjimas į atskirų tautų ir jų teisių sampratą, nes tautos yra asmenų organiškos grupės. Kaip asmenys, taip ir tautos turi savo nelygstamų teisių, kurių negalima paneigti dėl kitų tautų ekonominių, militarinių ar kultūrinių reikalų. Prie šių teisių priklauso ir teisė į savarankišką gyvenimą ir to gyvenimo tvarkymą pagal kiekvienos tautos ypatumus reikalaujant.

Tai yra pagrindas, kodėl popiežius užstoja mažasias tautas ir gina jų teises prieš didžiųjų valstybių agresiją: "Teisingos ir garbingos taikos reikalaujimas, sako popiežius, yra užtikrinti teises į laisvę visoms tautos, didelėms ir mažoms, galingoms ir silpnoms. Vienos tautos gyventi galimybės neturi virsti mirties sprendimu kitai tautai."

Kitoje vietoje popiežius sako: "Nors mažos tautos yra priverstos pasiduoti didžiųjų ūkinei įtakai, tačiau yra neužnugalijamos mažųjų tautų teisės į politinę laisvę ir neutralumą ginčytinuose klausimuose tarp tautų." O karo pabaigoje per radiją Pijus XII visam pasauliui paskelbė: "Naujoji Europa, naujasis ir geresnis pasaulis, turi įsisturti ant Dievo įstatymų ir Jo santvarkos įstatymų ir ant žmogaus asmens vertybių ir tarp tautų lygybės pripažinimo principo."

Kadangi tautų, ypač mažesniųjų, laisvė yra lengviau apsaugojama, sudarant laisvas tautų sąjungas, šv. Tėvas tokių sąjungų mintį palaiko ir skatina. Taip, pvz., Europos tautų unijos projektas rado Vatikane šilto pritarimo. Šv.

Tėvas į Hagos kongresą nušuntė savo pasiuntinį ir antaro kongreso dalyviams Romoje pasakė reikšmingą kalbą, sukėlusią protestus komunistų spaudoje.

Taip šiais visuotinio sumišimo ir kovos metais, šalia religinio vadovavimo, kuris yra popiežiaus tiesioginis uždavinys, iš Vatikano visam pasauliui ateina tikri, drąsūs ir nepajudinami nurodymai ir aktyvi veikla kelyje į geresnius laikus tiek atskirų žmonių, tiek tautų ir visos žmonijos gyvenime. Popiežius, ir kartu su juo visa Bažnyčia, šia mintimi meldžiasi, kenčia ir dirba.

KNYGA, KURIĄ JŲS GALITE PADOVANOTI IR SAVO DRAUGAMS AMERIKIECIAMS
IGNAS ŠLAPELIS
Juozas Pautienius

Liuksusiniame popieriuje atspausdinti 27 J. Pautienius paveikslai su angliški ir lietuviški parašyta Šlapelio studija apie meną.

Lietuviškos Knygos Klubas leidinis, didelio formato, skoningai drobės viršeliais įrįstas.

Kaina \$5.00

"Tėviškos Žiburiai" apie šią knygą rašo: RETA PASAULY TOKIŲ KNYGŲ. Ne dėl to, kad čia išryškinta vieno dailininko kūryba... Leidinys tikrai skoningai ir tinkamai papuoš kiekvienos kultūringos šeimos stalą."

Užsakymus kartu su pinigais siųskite:

DRAUGAS

2334 So. Oakley Ave.

CHICAGO 8, ILL.

Kultūrinė kronika

• Kazimieras Sėsnulevičius, lietuvių spaudos bendradarbis, mirė 1956 m. vasario mėn. 21 d., sulaukęs 84 metų amžiaus. Palaidotas šv. Kazimiero kapinėse, Chicagoje. Gimė ir augo Valkininkų parap. Trakų apskr. Namuose "darektoriaus" pamokymas nuvyko į Trakų Vidurinęją mokyklą, kurią ir baigė. Buvo pašauktas į rusų kariuomenę ir nugalėtas į Rusiją. Atitarnavęs rusų kariuomenėje gavo Valstiečių Žemės banke gerą tarnybą ir pasiūko Rusijoje, bet gyvenimas Rusijoje jam buvo ne prie širdies. Kiekvieną vasarą atvažiuodavo į savo tėvų ir čia praleisdavo atostogas.

Atostogų metu ir vedė. Svaiojo persikelti tarnauti į Vilnių. Per pirmąjį Pasaulinį karą savo namuose — Voroneže įkūrė lietuvių moksleivių bendrabutį. Savo vyr. sūnų Kazimierą pasiuntė mokytis į lietuvių gimnaziją Voroneže.

1918 m. vasarą su visa šeima sugrįžo į rusų ir vokiečių valdomą Dzikiją.

Grįžęs savo apylinkėje pradėjo energingai veikti lietuvių tarpe. Valkininkuose suorganizavo parapijos komitetą, ten pajėgė grįžti pareigas.

Užmegzė santykius su Miškų departamentu Vilniuje ir 1918 m. buvo paskirtas Prienų miškų urėdo pavaduotoju su gyvenvietė Korliškėje.

Girinkaudamas Korliškėje, vyr. sūnų Kazimierą nušuntė į Dotnuvos Žemės ūkio Technikumą o jaunesnysis į Alytaus gimnaziją mokytis.

Trys sūnūs baigė augštasias inžinerijos mokyklas ir visi trys dėstė specialius dalykus

Vilniaus ir Kauno universitetuose.

A. a. Kazimieras Sėsnulevičius labai rūpinosi miškų apsauga, jų atželdymu ir buvo labai ūkingas, rūpestingas tarnautojas. 1932 m. išėjęs į pensiją apsigyveno Kaune kur įkūrė d'elį bityną. Tremtyje, Vokietijoje, palaidojo savo žmoną ir su keturiomis vaikais atvyko į JAV.

Duktos Elena ir Laima ir sūnus Kazimieras globojo jį iki mirties. Gyvendamas Chicagoje daug skaitė rašė. Daug jo straipsnių buvo Drauge, Naujienose, Cirių Milžinuose, ir Girių Aido. Vertingi jo straipsniai liečia Dzikijos krašto praeitį. Daug rašė d'elį etnografijos ir terminologijos klausimais. Sudarė d'elį žodžių žodyną. Paliko nemažai nespausdintų rankraščių.

Paskutiniais metais jau neraiš, bet mėgo skaityti dienraštį ir Lietuvos Enciklopedijos tomus. Buvo karštas lietuvis patriotas, ypatingai karštai mylėjo Dzikiją. (A. Ruksis).

ĮKVĖPIMŲ KNYGA

Jurgio Gliados

Raidžių Pasėliai

Romanas

Ši knyga, pasakodama kovos už spaudos laisvę žygys, yra įkvėpimų knyga, paskatinanti mus tvirtai laikyti lietuvišką žodį. Ji yra puiki dovana jaunimui.

Lietuviškos Knygos Klubas leidinis, 311 psl., Broniaus Mūrinio viršelis, kaina \$3.00.

Lietuviškos literatūros ugdymas yra visų susipratusių lietuvių darbas. Užsakymus su pinigais siųskite:

"DRAUGAS"

2334 So. Oakley Avenue

CHICAGO 8, ILL.

Kovodamas su nulautejimu, skaityk kultūros žurnalą

AIDUS

"Aidai" padės apsaugoti išsinešąją lietuvių liepsną, gyvenant be tėvynės.

Prenumerata: visur 6 dol. metams

Adresas: 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Mūsų bankas buvo saugi vieta taupyti praėjusio, mes norime jums pagelbėti ir dabar. Ar norite taupyti, ar atidaryti einamąją sąskaitą (checking account), ar gauti paskolą, mes visa tai galime jums sutvarkyti gerai ir greitai.

METROPOLITAN STATE BANKS yra atsizymėjęs savo stipria ir pavyzdinga laikysena. Jis gerbyveno abu pasaulinius karus ir depresiją ir indėlininkams išmokėjo pinigų pagal pareikalavimus.

METROPOLITAN STATE BANKS yra pirmasis ir vienintelis LIETUVIŠKAS Valstybės bankas visoje Amerikoje. Visi indėliai iki \$10,000 apdrausti Federal Deposit Insurance Corporation, Washington, D. C.

Kviečiame ir Jus atvykti tuojau pat į mūsų banką ir pasinaudoti jo patarnavimais, kurie palengvins Jūsų rūpesčius.

METROPOLITAN STATE BANK

2201 West Cermak Road

Chicago 8, Illinois

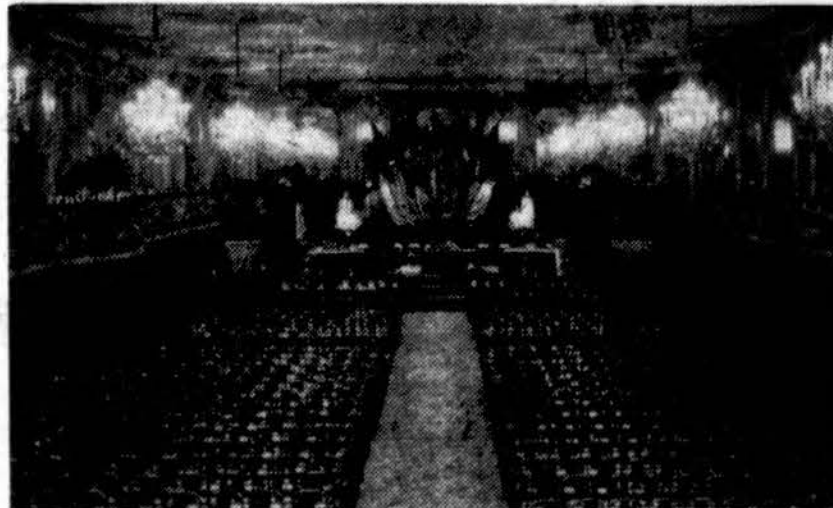
Tel.: Virginia 7-6430

Nuoširdus pakvietimas visiems DRAUGO skaitytojams

DALYVAUTI STATYBOS FONDO BANKETE

Sekmadienį, kovo 18 d., 1956 m.; 6:00 v. v.

SHERMAN VIEŠBUTYJE, Clark ir Randolph gatvių kampas, Chicago, Illinois

Gražioji Sherman viešbučio salė

Naujos patalpos DRAUGO spaustuvei, redakcijai ir administracijai jau dabar statomos. Statybos Fondo vajuš dabar eina pirmyn ir vie nas is svarbesnių vajuš parengimų yra šis banketas. Dalyvaujant bankete yra geras būdas paremti Statybos Fondą.

Šis iškilmingas banketas paminės kartinio akmens šventinimą, kuris įvyks kovo 17 d., 1956 m., dieną prieš banketą. Šiame didžiajame bankete dalyvaus: J. E. Kardinas Samuel Stritch, Chicago arkidiecezijos arkivyskupas; Chicago majoras Richard J. Daley, Vyskupas Vincentas Brizgys, ir daug kitų žymių Chicago valdininkų, biznierių ir profesionalų.

Meninė programos dalį išpildys S. BARANAUSKAS; jam akompanuos A. Kučinas.

Kviečiame ir Jus dalyvauti, brangūs DRAUGO skaitytojai.

Biletų kaina \$25.00 asmeniui: Prie stalo yra 10 vietų.

Užsakymus siųskite: KUN, VINCAS PARULIS, MIC.

2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

TV (HIFI) RADIO SU FM
LEMPOS-DALYS-BATERIJOS
~TAISYMAS~
namuose-dirbtuvėse
100% GARANTIJA
RCA ZENITH GE
DAINA TELEVISION
sav. inž. A. Semėnas
3130S Halsted-DA6-6887

Vestuvių nuotraukos
Augstos rūšies fotografijos
Mūsų specialybė
Precin Photo Studio
INC.
EDVARDAS ULIS, sav.
4068 Archer Avenue
Teléfono Virginia 7-248

Nauji muzikos leidiniai

VL. JAKUBENAS, Chicago, Ill.

Malonu pažymėti, kad žurnalas "Muzikos Žinios", pilnai atlikdamas savo pirmąją paskirtį, kaip argonininkų sąjungos organas, kartu išplėto savo funkcijas, paverdamas jį turiningu muzikos žurnalu. Dar daugiau: kad ir kukliomis priemonėmis ir, pagal galimumus, siaura maltau "Muzikos Žinios" pradėjo reguliariai leisti, kaip priedus vieną kitą muzikos leidinį; dažniausiai tai yra paprasti, kasdieniško mokyklinių chorų vartojimo dydžio leidiniai, tačiau kartais nesibijoma atspausdinti ir perspaudinti ir sudėtingesni kūriniai. Tuom yra nors iš dalies užpildoma mūsų kultūrinio gyvenimo spraga ir tuom gali būti skatinamas kelias platesniam mūsų kompozitorių kūrybinių išvedimų ir pasauliui, apdau daugiau lėšų ir padidinus šios akcijos mastą. Tas "Muzikos Žinių" iškilimas yra glaudžiai susijęs su žurnalo vyriausio redaktoriaus J. Kreivėno asmeniu, kuriam priklauso daugelio vykdomųjų žygių iniciatyva ir ant kurio pečių gulia kone visos techniškos "Muzikos Žinių" redagavimo ir administravimo darbas, atliekamas be jokio atlyginimo, šalia gausių kitų visuomeniškųjų pareigų.

Br. Jonušas, DVI LAUDIES DAINOS mišriam chorui. Bro. Jonušas Lietuvoje buvo žinomas, kaip pirmojo Polcijos pučiamųjų instrumentų orkestro dirigentas, kartu gį sėkmingas masy kompozitorius, dažnas šios rūšies konkursų laimėtojas. Jis taipgi sėkmingai reikišė kaip choro dirigentas, daugiausiai tremties laikais: jis Hanau stovykloje vadovavo Dainavos ansambliui, kurį vėliau, B. Jonušui besirušiant emigruoti, perėmė St. Sodeika; Chicagoje jis iki neseno laiko vedė Chicago Vyrų chorą. "Dvi laudies dainos" patiekia mums gražius jo vokalinės kūrybos pavyzdžius: "Namai, broliukai" dažnai buvo girdama per Dainavos koncertus Hanau stovykloje ir kitur Vakarų Vokietijoje. 1947 m. ši daina buvo įtraukta į latvių jubilėjinės dainų šventės programą, jį atspausdinta bendram rinkinyje ir atlikta per dainų šventę Valkos stovykloje. Kūrinys mokamai išgaudojamas choro skambumas, kartais išlaikant liaudišką stilių. Arti liaudiško stiliaus ir antroji daina "Kertelini suljo", kur iš paprasto antrinimo (turavojimo) palaipsniui išsivysto įspūdingas choro kūrėnės. Abi dainos sudaro gražų įrašą į mūsų chorų repertuarą. Pastebėtina, kad p. Br. Jonušas, šalia savo specialybės kaip trūčininkas ir klarnetistas, dar studijavo kompoziciją prof. J. Gruodžio ir prof. J. Karnavičiaus klasėse Kauno Konservatorijoje.

Bruno Markaitis, MISIOS JAUNIEŠIEMS. Kun. Bruno Markaitis jau yra pasireiškęs, kaip pasaulietiškos muzikos naujoviškas kompozitorius su jdomia daina Aisčio žodžiais "Karaliaus šuo", kuri įtraukta į pastovų Alice Stephens - Steponavičienės choro repertuarą. "Prieš Tavo altorių" yra bandymas pritaikyti kėk naujoviškesnį stilių religinei muzikai, skirtai vaikams. Šių mišių melodijos (salo balsui ar chorui unisomu) yra paprastos, nuosirdžios, lengvai išpildomos. Akompaniamentas išlaikytas keturbalsėje formoje. Žiūrint griežtos mokyklinės harmonijos akimis, pavartotos priemonės gali išaukti nepasitenkinimo: nors pilnai laikomasi tonalumo ir balsai vėdami puoskeliai ir logiški, tačiau apstu paralelių kvintų, o taip pat ir septimų, kurios nevisuomet išrišamos ir dažnai eina paraleliai. Šių pastabų autorias nuomone "Mišių jauniesiems" kūrėjas neturėtų būti spazkiamas

už tai; pavartotą harmoniją nepriestartauja nei melodiškai, nei religinei nuotakai. Griežti harmoniniai nuostatai yra neišvengiami harmonijai bedstant, tačiau įvairų "draudimų" galiojimas yra reikalingas. Sudėtingas, jarnas kompozicijos adeptas pats turi susirasti kelią, kaip išristi iš moderninių krautinių stilių maišates ir surasti tinkamą sprendimą sau pasiektam užlavimui. Atrodo, kad kun. Br. Markaitis šiuo atveju tai bus pavykę: jo pavartota naujesnė harmonija neturėtų sutrukdyti mūsų jaunimui iš "mišias" atlikti ir įsijausti į kūrinių religinę nuotaką. "Mišios jauniesiems" išleistas J. Narukyno (Chicago, Ill.) leidimas.

Br. B. Markaitis, DVI GIESMės mišriam chorui. Atstovaujant stilių, tik balsų vedimas išlaikytas griežto dionizmo stiliuje. Abi giesmės dionizmo ir vertingos. Nepasitęsęs saskambis, balsų eiga primena bažnytinę muziką ir nesudaro didesnių problemų chorui išmokyti.

St. Navickas, "MALDA". Solo balsui, chorui ir vargonams. St. Navickas, sceninės kartos mūsų muzikas, tremtinys šiuo metu gyvena Clevelande. Jis yra pasireiškęs kaip kompozitorius dar Lietuvoje, harmonizavęs mūsų laudies dainas ir parašęs keletą paprastesnio stiliaus fortepiono veikalukų. "Malda" turi švelnios lyrinės nuotalkas, parašytą gana sūgebamai konvencionaliniu stiliu. Ji visdėto negalėtų pretenduoti į originalumą; jos pagrindinė melodija kopijuoja Č. Sasnausko mėgiamą ritminį piešinį.

Klemas Griauzdė, BALTIJAI. Solo balsui su fortepionu. Klemas Griauzdė yra Kauno konservatorijos prof. J. Gruodžio kompozicijos klasės absolventas, gabi pasireiškęs kaip choro dirigentas, o taip pat ir kaip kompozitorius. J's yra likęs Lietuvoje ir darbuojasi panašiose srityse. Solo daina "Baltijai" buvo pirmą kartą Kaune atlikta Vincės Jonuškaitės kėk kokiame minėjime šių pastabų autoriui fortepionu pritarant. Kūrinys rodo gan pažengusią kompozicijos techniką, vartojama naujoviška (nors švelnus skambesio) harmonija ir komplikotos figūracijos priemonės. Ši daina tinka rmtam koncertui; ji stato nemažus reikalavimus dainininkui ir reikalauja gero pianisto akompanatoriaus. Ją galima būtų klasifikuoti kaip "Poema solo" balsui ir fortepionui". Šalia neabejotino įdomumo ir nuotakingumo "Baltijai" galima būtų prikišti kiek perdidelį komplikotumą ir techniškių priemonių įvairumą pagal pasistatytą užlavimą; yra tai dažnas reiškinys pas jaunus kompozitorius, pasiekusius technikos ir nevisai ekonomiškai besidžiaugiančius savo išradingu. Mums tremtyje būg įdomu turėti jaunėnės mūsų kompozitorių kartos kūrybos pavyzdį, kuris gali liudyti ne tik apie gabumus, bet ir apie rimtą išmokslinimą, įgytą Kauno konservatorijoje, prof. Gruodžio klasėje. Daina "Baltijai" buvo išleista dar Lietuvoje; "Muz. Žinios" ją perspaudino fotografijos būdu.

LAUDIES DAINOS, išėjusios, kaip paskutiniojo "Muzikos Žinių" numerio priedas, teikia mums įdomų pavyzdį bendradarbiavimo lietuviu su... australu. Mūsų muzikas Jonas Zdanavičius, dabar gyvena Ciero, Ill., buvo karo audros nublokštas į Australiją, kur tarnavo Adelaidės miesto Valstybiname radijofone. Ten jis susidraugavo su žymiu Australijos muziku Horace J. Perkins, kuris susižavėjo J. Zdanavičiaus

KRONIKA

Č. R. Viešulo spalvotą litografiją grafiškai PASTORALĘ ir litografiją KATĖS įsigijo Kongreso biblioteka Washingtono savo nuolatinei PANNEL grafiškos kolekcijai. Viena šio mūsų dailininko darba bibliotekai buvo įsigijusi ankėčiau.

Apie Lietuvą straipsnų seriją ukrainiečių deraštyje "Amerika" parašė dr. V. Seniutovičius — Berežnij. Jis daugiausiai paduoda žinias apie Lietuvos praeitį, paimtas iš Lietuvos Did. kunigaikštystės metrikos.

Red. K. J. Jušaus atvaizdą ir jo veiklos aprašymą įsidėjo tremties rusų laikraštis "Pravda", aprašydamas LRKSA 70 metų jubilėjų. Medžiaga tam laikraščiu patiekė K. Vidkauskas.

Romualdas Dumčius, Detroito universiteto studentas, atsiunčia "Draugui" iš anglų kalbos išverstų mokslinių įvairių.

Albinas Gražūnas, dr. Kazys Sidlauskas ir Algis Vedeckas sudaro Jury komisiją konkursiniam straipsniui "Idėjos vaidmuo kovoje su komunizmu". Konkurso organizuoja "Jaunimo žygių" žurnalas.

Okupuotoje Lietuvoje

Vilniuje dailininkų sąjungos valdybos rūmose, vasario buvo surušta "dailininkų darbų peržiūra". Pagal pristatytuosius eskizus bus išrinkti darbai, kę galima siųsti į 1957 m. "Vasarijūnė" dailės parodą. Peržiūroje savo darbus išstata apie 50 įvairių sričių respublikos dailininkų. Išskeltas prof. Vyta. Mackevičiaus tapybinis eskizas "1919 metais Lietuvoje", skulptorių Kėda'nio ir Žuklio, taikomios dailės specialistės

vičiaus užrašytomis lietuvių laudies melodijomis ir suharmonizavo solo balsui su fortepionu visą jų sąsiuvinį. Keletas dainų iš to rinkinio dabar išleista prė "Muz. Žinių". Nors ir sunku laukti, kad tolimos Australijos muzikas būtų parodęs gilesnio įsijautimo į mūsų laudies kūrybos dvasią, bet harmonizacijos yra gan neblogos; jos išsina iš kiek pajavirintos konvencionalinės harmonijos ir turi išmokslinto muziko antspaudą. Atrodo, kad australų muzikui kiek sunkiau sekėsi pagauti senoviško tonacijų atspalvius, kurių pėdsakai jaučiami kaikuriuose iš čia parodytų melodijų.

Visiems verta perskaityti istorinį romaną

KRAŽIŲ SKERDYNĖS

1 tomas 324 pusl., kaina \$3.00. Romanas parašytas pagal istorinius dokumentus, pačių Kražių Skerdynių dalyvių pasakojimus ir vietoties autorius surinkto medžiagą. Grafinis žemaitijos gamtos vaizdas, stipri romano intriga ir vaizduojama žemaitių meilė savajai šventovlei ir gimtajam kraštui. Visas romanas skaitytojui teikia gražų prisiminimų, vaizdų.

Pažymėtina, kad J. Marcinkevičiaus Kražių Skerdynės Lietuvoje buvo premijuotas ir plačiai skaitomas.

Užsakymus adresuokite:

DRAUGAS

2334 So. Oakley Ave.,
Chicago 8, Ill.

SOPHIE BARCUS
RADIO PROGRAMA
15 WGES stoties — Banga 1390.
NUO PIRMAD. IKI PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
SESTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
PRIMADIENIO vak. nuo 7—8 v.
SEKAD. 8:30—9:30 v. r. 15 stoties
WOPA — 1490 kil.
Chicago 29, 24. HEMlock 4-2413
7121 So. ROCKWELL ST.

TELEVIZIJOS

ir Radio Aparatų Taisymas
Sąžiningas ir garantuotas darbas
M. RIMKUS, 4517 S. Sawyer St.
Tel. VI 7-0087 — VI 7-3087

Lietutės, vitražisto Sočkos ir kitų darbai.

Dainų ir šokių laudies ansamblis Lietuvoje "švenčia savo veiklos 15 m. sukaktį". Šią sukaktį atžymėdamas ansamblis paruošė keletą koncertų. Pirmasis koncertas buvo 1953. 2. 11. Jo programoje — lietuvių laudies dainų, šokių, estuvinų papročių montažas, "Žirgeliai pakinkyti". Kitame dainų ir šokių koncerte vliniečiai supažindinti su gruzinų lezginka, ukrainiečių — kazačoku, lenkų krakovaku, taip pat choreografiniais vaizdais "Duktė viena namie liko" ir "Piršlys". Maskvos dekadade atlikti laudies ansamblio kūrinių sudarys trečią jubilėjinio koncerto programą. Išskūnėgas ansamblio 15 m. sukakties paminėjimas skelbiamas įvykstant vasario 23 d. Ansamblis taip pat pradėjo ruošti naują choreografinį vaizdą "Aukštinis derfus", pastatymas — ansamblio šokių vadovo J. Lingio.

Vilniaus filharmonijos salėje buvo suruostas simfoninis koncertas, kuriam dirigavo Korėjos dirigentas Kan San U. Buvo atlikta Čaikovskio 4 simfonija ir Beethoveno koncertas fortepionui su orkestru.

Okupuotos Lietuvos kaimuose veiksia 463 kineojamieji kina, per juos bolševikai susirūpinę vartyti savo propagandą. Miestuose taipgi plečiamas kino teatrų tinklas.

Vilniaus radijo pranešimų, pedagoginės literatūros leidykla išleido šiuos vadovėlius: "Senovės pasaulio istorija" — penktoms ir šeštomis klasėms, "Vidurinių amžių istorija" — 6 ir 7 klasėms. Rusų kalbos gramatika, — pradinėms mokykloms, Gimtasis žodis — 4 klasei ir kt.

Siemiet pradinėms ir vidurinėms mokykloms planuojama išleisti 122 pavadinimų vadovėliai.

Lietuvoje išleistas "LT mokslių akademijos mokslinių darbų A serijos pirmasis tomas". Jame nagrinėjami pagal bolševikinę santvarką "visuomeniniai mokslai". Leidinyje įdėti straipsniai: "Ekonominė darbo valstiečių padėtis Lietuvos buržuazijos valdymo metais", "Žemdirbystė ir ž. ū. technika Lietuvoje 13—14 amžiuje" ir kt. Iš grožinės literatūros leidinių išleista V. Audronašos pjesė "Garbės žodis", Karpio pjesė "Dvejukė", latvių rašytojo Upyčio knyga "Nauji žaltiniai" ir kt.

Jau išėjo iš spaudos

ANATOLIJAS KAIRIO

4 veiksnių istorinė pjesė iš 1863 metų sukilimo ir spaudos uždraudimo laikų

LAISVĖS MEDIS

Reikalaukite visuose knygynuose, kaina tik \$1.00

Užsakymus su pinigais siųskite:

DRAUGAS,
2334 So. Oakley Ave.,
Chicago 8, Ill.

Užsakymus su pinigais siųskite:

DUONĄ ir įvairias skoningas bulskutes kepta

BRUNO'S KEPYKLA

3339-41 S. Lituanica Ave.
Tel. Clifside 4-6376

Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčia į visus artimuosius miestus.

STEPHENS LIQUORS

4134-36 Archer Avenue

(Kampas Francisco gatvės)

Daugelis lietuvių jau žino, kad pas savo tautietį yra didesnis pasirinkimas ir žemesnės kainos. Pasitikrinkite ir jūs.

Visi patogumai: gražus baras ir bufetas.

DIDELIS PARKING LOT NEMOKAMAI

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Ispardavimas!

11 gabalų — tikslai už \$169.00

I šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springas, matrasas su vidurinėmis spiruoklėmis, 3 vanity stiliaus lempos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užėti vakarais. Pardavime išmokėjimais. Už 6 mėnesių išmokėjimus nemame jokių nuomėjų. Prieš perkant baldus, užsukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patikrinkite kainas.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 WEST ROOSEVELT ROAD Tel. SEeley 3-4711

Felix Raudonis, sav. ir menadėris
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

Mes mokame Aukštą Dividendą

PER 40 METŲ VISI LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ

4036 Archer Avenue Tel. LA3-6719

AUGUST SALDUKAS Prezidentas

SINCLAIR Gazolino Stotis

"PAGALBA"

Sav. Ant. Stanevičius

Taisome automobilių motorus. Lygiame idaužimus ir įlenkimus. Dažome ir atliekame įvairius kitus taisymus.

NEBRANGUS IR GARANTUOTAS DARBAS
Mašinai sugedus, pribūname su vilkiku į įvairias vietas. Pardavime akumulatorius, padangas ir k. automobilių dalis.

2641 West 71st St. (kampas Talman Ave.)
Tel. Republic 7-9842. Namų tel. WAlbrook 5-5934

1956
TELEVIZIJOS FONOGRAFAI
Tik pas mus pirkdami gausit

Nemokamai 3-jų mėn. pilną garantiją — darbas ir dalyk.
Nemokamai vidaus anteną ir instaliavimą.
Iki \$100.00 ir daugiau nuolaidos už jūsų seną televiziją.
Be to, visokius radijus, rekordavimo aparatus, lempas, baterijas, dalyk ir kitų firmų televizijos

NUOSIRDUS LIETUVISKAS PATARNAVIMAS

Frank's TV and Radio

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
3240 South Halsted Street

Telefonas CAumet 5-7252

PRANAS KERSIS IR PAULIUS P. ONDEZELIS

POPULAR LITHUANIAN RECIPES

Surinko JUZE DAUŽVARDIENE

POPULAR Lithuanian RECIPES

Tai nepaprasta knyga. Virš 200 receptų grynai lietuviškų valgių gamimui anglų kalboje. Ponia Daužvardienė, kuri dažnai pasakodavo apie lietuviškus valgius per Chicago's radijo ir televizijos stotis, surinko pačius įdomiausius lietuviškų valgių receptus ir DRAUGAS juos išleido labai parankioje formoje. Pirmą kartą tokia knyga pasirodė knygų rinkoje.

Gera dovana kitiems lietuviams ir angliškai skaitantiems lietuviams.

Kaina — \$2.00

Užsakymus kartu su pinigais siųskite "DRAUGAS"

2334 So. Oakley Avenue,
CHICAGO 8, ILL.

LEGULO, Department D.
618 W. Eddy St. Chicago 34, Ill.

PERKRAUSTYMAI — MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir tolimų distancijų. Saukite sekanciai!

ANTANAS VILIMAS

3415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.

Telefonas — FRontier 6-1882

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir taisymas

2646 W. 69th St. REpublic 7-1941

Pradėkit Taupyti Šiandien. Turėsit Rytai!

Taigl. dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje BRIGHTON SAVINGS and LOAN!

Kiekvieno taupytojo indėlai apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.

CHARLES ZEKAS, Sec's

OFISO VALANDOS:

Pirmad., antradij., penktadij. ir sekmadij. 9 ryto iki 12 v. o. 4:30 p. p.

Trečiadij. 9 ryto iki 12 v. o. Ketvirtadij. 9 val. iki 3 vak.

BUICK'S

LIETUVISKAS

AUTOMOBILIS

PAX ROMANA

ST. ALSENAS-GOLSANSEKIS, Cleveland, Ohio

Prieš 35 metus: 1921 m. liepos mėnesį Friburge, Šveicarijoje, įsikūrė tarptautinis Pax Romana sąjūdis. Jo branduolį sudarė intelektualai katalikai iš Ispanijos, Olandijos ir Šveicarijos. Tie kraštai buvo neutralūs I Pasaulio karo metu. Įkūrėjų noras buvo padėti universiteto katalikams toje organizacijoje susitikti, susipažinti ir, dirbant kartu, mažinti nacionalizmo sieną ir vienyti kitais nepasitikėjimą, susidariusį karo metu. Tokių būdų buvo sukurta intelektualų sąjunga, šiandien apimanti 37 kraštus su 56 organizacijomis visuose kontinentuose. Studentų sąjungoje dalyvauja 47 kraštai su 77 organizacijomis.

Kas yra Pax Romana

Pax Romana tai nėra sąjunga individualių intelektualų, tai nėra tik pacifistų studentų pasaulinio masto draugija. Iš tikrųjų, tai yra pasaulio intelektualų federacijų unija ar konfederacija. Dar daugiau, ji siekia formuoti gyvenimą apimantį ir plėsti konstruktyvų krikščioniškųjų organizacijų kryptį, atsižvelgiant į savo tautinių federacijų tiesioginius reikalavimus. Tai ir padaro Pax Romana gyvą.

Patyrimas yra parodęs, kad yra neįmanoma suformuoti teisingą plačiąją viso krašto katalikų opinią be gerai organizuotų ir gerai paruoštų intelektualų federacijų. Geras katalikų studento paruošimas negalimas, jei jis yra izoliuotas nuo didžiojo ir plačiojo katalikų tarptautinio judėjimo. Jam reikia tokios bendruomenės paramos, kurioje dalyvavimas duotų gerų pavyzdžių, tarpusavio draugystės ir užkrečiančio entuziazmo. Dar daugiau, kiekvieno krašto tokiai katalikų organizacijai yra interesas bendradarbiauti su kitomis, pasikeisti idėjomis, palyginti patyrimus ir vieni kitus padėti. Užtikrinti besimokančio katalikiško jaunimo pilną dvasinį intelektualinį, socialinį ir profesinį išsivystymą yra pagrindinis rūpestis kiekvienos katalikų intelektualų grupės, nežūrint ar ji būtų Londone, Romoje ar New York'e. Pax Romana ir atlieka to uždavinį tarptautinę prasmę. Jos pagrindinis uždavinys ir yra būti jungtimi tarp įvairių kraštų katalikų intelektualų federacijų. Tačiau, jos lieka visiškai autonomiškos ir išlaiko tikrą ir pilną savo individualybę, atitinkančią, kaip dažniausiai ir yra, tos ar kitos tautos charakteriui ir universitetinio gyvenimo tradicijoms.

Pax Romana darbas

Papiežius skiria kardinolą Pax Romana protektorium, bet bendra bažnytinė parama, išskyrus specialius atvejus, rūpinasi dioclezijų ordinarai. Ypačingai tas bendradarbiavimas tarp hierarchijos ir pasauliečių yra reikalingas šiandien, kai intelektualų katalikų sąjūdis sutinka sąlygų ir problemų, kurių nėra turėjusios praityje. Popiežiaus raginimas išplėsti katalikiškąją akciją turi reikšmę visais tikinčiaisiais, o ypačingai išmokslintaisiais. Visas krikščioniškasis pasaulis supranta intelektualų profesijų įtaką.

Kaip bendradarbiaujama Pax Romana rėmuose? Kiekvienais metais šaukiamas tarptautinis kongresas, kuriame diskutuojama, kuri nors aktualu tuo metu problema. Sakysim 1935 m. tema buvo "Religijos studentų auklėjimas"; 1936 — "Spauda, kinas, radijas"; 1937 — "Nedarbas profesijoje"; 1938 — "Katalikų studentų tija ir komunizmas"; 1939 — "Universiteto vaidmuo tautinėje katalikų akcijoje". Po karo pirmasis kongresas įvyko 1950 m. Amsterdame su piligrimine ke-

lione į Romą šventųjų metų proga. 1951 m. — studijų savaitė: nagrinėjamas žmogaus teisių krikščioniškoje bendruomenėje. 1952 m. vėl studijų savaitėje nagrinėjama tėvų teisės ir vaikų auklėjimo mokymų ir mokyklų, remiantis enciklika "Divini illius magistri". Dar tais pačiais metais įvyko 22-asis pasaulinis kongresas, jo tema "Universiteto misija".

Tas temas čia suminėjome tam, kad būtų galima susidaryti nors šiek tiek vaizdą, kokios dalykai labiausiai Pax Romanai rūpi, nors straipsnio rėmai ir neleidžia pateikti atsakymus nagrinėtų temų klausimais, Vadinasi, yra šaukiami kiekvienais metais studijiniai kongresai abiejų organizacijų t. y. studentų ir intelektualų, o kas treji metai šaukiami kartu abiejų sąjungų pasauliniai kongresai. Leidžiamas žurnalas "Pax Romana" 10 numerių per metus t. y. kiekvienam akademiniui mėnesiui. Jame telpa įvairios studijos ir informacijos. Žurnalas leidžiamas trimis kalbomis, taip pat leidžiamas bibliografinis biuletenis "Serinim". Be to, leidžiami dar kiti leidiniai.

Kovo 7 diena yra Sv. Tomo Akv. šventė. 1953 m. Pax Romana pasirinko savo globėju Sv. Tomą ir paraginai jį priklausančias organizacijas kiekvienais metais kovo 7 d. paminėti Sv. Tomą ir tą šventę panaudoti Pax Romanos idėjų populiarinimui plačiojoje visuomenėje.

Vyr. ausiaji Pax Romana komiteto sudaro abiejų sąjungų pirmininkai, vicepirmininkai ir generaliniai sekretoriai, iš viso šeši žmonės. Yra įkurti subsektoriatai, kurie rūpinasi specialios reikšmės uždaviniais. Jie renka informaciją, skelbia studijas. Pax Romana turi 5 bendruosius subsektoriatus: studentų, m. s'ijų, "Pro Oriente", universitetų, spaudos ir socialinės akcijos, ir eilę profesinių subsektoriatų, kaip medicinos, teisininkų, literatų, ir t. t.

Generacinio sekretoriato funkcijos

Akademinių metų bėgyje gen. sekretoriatas palaiko ryšį su įvairiomis tautinėmis federacijomis, padedamas, kai reikia, sugestijomis, patarimais, literatūra ir karta's asmeniniais vizitais. Buvo atveju, kur Pax Romana

Jos vidų suprojektavo ir įvykdė dail. K. Varnel's. Ten jo pastatyti trys altoriai, kompijos grotelės, specialiai padarytos žvakidės, tabernakulis ir net smulkios nieji suaktyvumo įrenginiai, kaip sedilija, sakykla, ir t. t. Tos parapijos klebonas kun. G. E. Shea, anis, yra didis lietuvių bičiulis. Jam parapijos darbe talkina kun. F. K. apocius.

davė materialinę pagalbą į vargą patekusių kraštų studentams katalikams. Po karo jos energija buvo nukreipta į pastangas padėti nukentėjusiems vokiečių ir austrų studentams ir padėti atstatyti po civilinio Ispanijos karo sugrąžtus universitetų pastatus.

Egzilinės ateitininkijos vieta Pax Romano

Kiekvienas kraštas, kuriame ateitininkai gyvena, yra atstovaujamas Pax Romana sąjūdyje. Pax Romana yra sudaryta iš katalikiškų studentų ir intelektualų organizacijų ir federacijų pagal valstybes. Tas principas gyvenimo praktikoje pasirodė teisingas ir pozityvus. Tuo būdu, kraštuose, kur buvo kelios nepriklausomos kat. studentų organizacijos, jos susijungė į federacijas, kad galėtų įsijungti į didžiąją tarptautinę federaciją. Sakysime, Čekoslovakijoje buvo 5 kat. studentų organizacijos: čekų, krosų, vokiečių, vengrų ir slovų. Pax Romana aktyviai paremė jų bendradarbiavimą, kurį padėjo lygtinti tarpusavio tautinius priešingumus ir suglaustomis gretomis įgalino dirbti didesnę darbą. Panašus, bet nevisai toks atvejas buvo ir Anglijoje. JAV valstybėse tas principas pasitarnavo apjungti paskarą kat. stud. organizaci-

jas, įsteigiant vieną federaciją, pavadintą National Federation of Cath. College Students.

Mūsų ateitininkai neatstovauja nei Amerikos, nei Anglijos, nei kito krašto, kurio universitetuose jie studijuoja. Jie yra katalikiškos Lietuvos atstovai. Mūsų buvimas tame internacionalne reiškia Lietuvos pripažinimą, pasmerkimą okupantų smurtą. Tai turi didelės politinės reikšmės, ypač turint galvoje, Pax Romanos tos rūšies svorį ne tik kiekviename krašte, kur yra katalikų, bet ir jai bendradarbiaujant specialiais klausimais su Jungtinėmis Tautomis ir esant J. T. agentūros, UNESCO nariu. Žodžiu, ateitininkams priklausant Pax Romanai, mes netiesiogiai esame įkėlę koją į J. Tautas. Ateitininkų dalyvavimas Pax Romanoje, įgalina mus palaikyti ryšį su pasaulio intelektualiais kat. sluoksniais, geriau sekti paskutinius jų minties laimėjimus ir gauti talkos mūsų reikalams. Tai mus ir įpareigoja išlikti lietuviams, ruošti kat. studentus, t. y. būsimuosius intelektualus, katalikiškos minties atgaivinimui Lietuvoje.

Ne vien katalikai yra susiorganizavę į tarptautinį junginį.

Protestantai, anglikonai ir ortodoksai studentai seniai suformavo tarptautinę uniją — Student Christian Movement. Žydai turi savo organizacijas, socialistai ir komunistai irgi yra organizuoti tarptautiniu mastu.

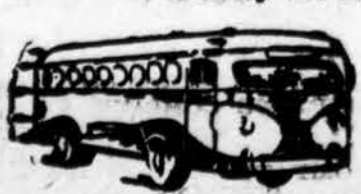
Baigiamosios pastabos

Pax Romana yra daug nuderbusi vienybės kryptimi, bet dar daug reikia dirbti. Si organizacija siekia apšvieta, mokslo išguiti diletantizmą krikščioniškosios doktrinos srityje. Ugdant gerą valią stengiamasi įgyvendinti Pax Romanos šūktį: "Pax Christi in regno Christi" — Kristaus taika — Kristaus karalystėje. Metodas tai krikščioniškai taikai pasiekti: pirma turi ateiti Kristaus karalystė, kad ateitų Kristaus taika, o tuo pačiu, mažą mūsų tautą susilauktų ramybės ir taikos. Pax Romana, kaip iš vardo jau matyti, siekia tai, kas, ir tai taikai pasiekti, bus visus katalikus vienybės, kurios ir mums lietuviams katalikams be galo trūksta. Tai, kas ir laisvė tik tada egzistuoja, kai ji yra atremta į Tiesą. Mūsų svarbiausia pareiga tą didžiąją Tiesą pažinti ir Jos siekiant.

SEGHEITI TRAVEL BUREAU

2451 So. Oakley Avenue

Tel. YArds 7-3278

MES PAROPINAME KELIONES LĖKTUVAIS, GEIŽKELIAIS, AUTOBUSAIS IR LAIVAIS. Sutvarkome dokumentus norintiems atvažiuoti į Ameriką. Parūpiname dokumentus norintiems išvykti į užsienį. TURIME IR LIETUVIŲ SKYRIŲ. Pildome afideivitus. Pasinaudokite.

NARIAI LIETUVIŲ TAUP. IR SKOLINIMO

B-VIŲ LYGOS, KURIOSE

Kiekvieno Santaupos Apdraustos iki \$10,000.00

IR

Paskolos Duodamos Namų Įgijimui Lengvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6234 S. Western Ave.

Chicago 36, Ill.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 W. 47th St.

Chicago 32, Ill.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 So. Halsted Street

Chicago 8, Ill.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 S. Halsted St.

Chicago 8, Ill.

Gimę genijais

Biografai pasakoja nuostabių dalykų apie Mozartą: buvo įpusėjusi naktis, visi ramiai miegojo, kada štai fortepiono garsai prižadino visus iš gilaus miego. Pabudę tėvai valandėlę klausėsi, paskui, atsikėlė ir uždegė lempą, ėjo žiūrėti kas ten skambina.

Jų sūnus Mozart, kur's tada teturėjo trejus metus su keliais mėnesiais, sėdėjo prie fortepiono ir skambino nuostabius motyvus. Vaikutis pastebėjo tėvus tik tada, kada buvo apkabintas ir išbučiuotas. Ar jų sūnus bus didelis kompozitorius? Šiandien jau nereikia atsakymo.

Visai neseniai panašūs įvykis pasikartojo Milane, Italijoje. Tėvas Lidas prieš eidamas gulti panorą pasitikrinti, ar jo dukrelė Janetta jau mieganti. Koks didelis netikėtumas: Janetta, stovėdama ant lovos, mosikavo rankytes lyg sekdamą toluoje girdimą ritmą; ir buvo taip užsiėmusi, kad net nepastebėjo prie lovos stovinčio tėvo. Po valandėlės tėvas ją užklauso: "Ką

darai, dukrele?" Mažytė atsakė: "Ar negirdi muzikos? Aš diriguoju dideliu orkestrui."

Sekanę dieną tėvas nuvedė dukrelę pas gydytoją patikrinti jos sveikatos. Janetta jautėsi gerai. Gydytojas, radęs ją visai sveiką, nustebto tokiu dideliu tėvo rūpestingumu.

Janetta, pamėgusi muziką, klausydavosi kasdien garsų simfonijų, transliuojamų radijo bangomis, kurias ji atyžiai sekdamo ir mintimi diriguodavo.

Jauna mergaitė, pastudijavusi trejus metus muziką, ketvirtuose jau d'rigavo Barcelonoje, Ispanijoje, 9-ą Beethoveno simfoniją, nustebindama trisdešimties tūkstančių klausytojų minią.

B. M.

Mašinų peršvietimas

National Bureau of Standards, valstybinė JAV įstaiga, sudarė naują prietaisą, kuriuo galima peršviesti dirbantį automobilio ar lėktuvo motorą ir stebėti, kaip jį veikia. Peršvietimas padaromas rengeno spinduliais (X-rays).

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

pataria:

1. Nepraileiskite visų uždirbtų pinigų. Taupykite nors dalį.
2. Pinigams padėti nereikia važinėti. Jūs galite pasiųsti paštą. Mes apmokėsime pašto išlaidas.
3. Planingas taupymas visados moka gerus dividendus.

FEDERAL SAVINGS

& LOAN ASSN.

2202 WEST CERMAK ROAD
Tel. Virginia 7-7747
JOHN I. KAZANAUSKAS, Pres.

Chartered and Supervised by the U. S. Government

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Ketv. nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vak. Šeštad. nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Trečiad. visai neatidaro.

INCOME TAX SERVICE

PRANAS SALEMONAVIČIUS

504 W. 33rd St. (Arti Normal Ave.)

Susitarimui skambinkite — Victory 2-3486

Kainos yra vienos iš žemiausių visame mieste.

Atdara nuo 6 v. r. iki 10 v. v., taip pat šeštad. ir sekmad. nuo 9 v. r. iki 9 val. vakaro.

20 METŲ PATYRIMO

MOVING

APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS

MOVING

IS TOLI IR ARTI

NAUJI DIDELI TROKAI - NAUJIAUSI KRAUSTYMO ĮRANKIAI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS - PIGUS IR SAUGINGAS PATARNAVIMAS

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69th St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WALbrook 5-9209

TAUPLYK SAUGIAI, Numsesk rūpesčius, ilgiau gyvensi.

Dauguma Standard Taupytojų turto yra sudėta į United States Gov. Bonds ir Veteranų paskolas, kurios yra 60% garantuotos United States Government, kas ir padaro STANDARD stipriausią Taupymo Įstaigą visoje Amerikoje.

Turtas virš \$57,000,000.00

Atsargos Fondas \$4,500,000.00

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

Member of Federal Savings and Loan Insurance Corporation

JUSTIN MACKIEWICH, President

Istaigos valandos: Kasdien, įskaitant šeštadienius nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniai nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniai visai neatidaro.

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32

PHONE: Virginia 7-1141

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SOUTH DAMEN AVENUE

ALL PHONES — WALBROOK 5-8202

KOVO 1, 2, 3 DIENOMIS

MARTELL THREE STAR COGNAC	Fifth	\$4.98
DURELL, Imported French Brandy	Fifth	\$3.29
WHITE HORSE SCOTCH	5th	\$4.49
GRAIN ALCOHOL, 190 PROOF	USP Fifth	\$4.89
CALVADOS, 90 Proof Imported	Fifth	\$6.29
KHAFIA WINE	5th	\$1.69
CINZANO VERMOUTH		
Sweet or Dry	Fifth	\$1.39
FLORA DELLE ALPHI		
Cordial,	Fifth	\$6.95
1943 VINTAGE, Imported Grape Wine	Fifth	\$1.89
HEINEKENS IMPORTED BEER, Case of 24 bottles		7.00

St. Džiugo Keturi valdovai

DANUTĖ LIPČIUTĖ, Chicago III.

Stasys Džiugas, **Keturi valdovai**. Iliustravo Vl. Stančikaitė. Išleido Lietuvių Šalies, Castelnovo Don Bosco, Italija. Tiražas 1500. Kaina \$2. Skundžiamės, kad vaikams skirtų, gražiai išleistų knygų neturime, kad neįkandame išleisti, ta'p, kaip amerikiečių leidyklos lenktyniuodamos vaikams patiekia: spalvingas, gražiai įristas, gero popieriaus ir su daugybe iliustracijų.

Stasys Džiugas parodė, kad dedant pastangų, užsispyrus, ai ko siekiant ir savo daug pridėdant, galima ir tai padaryti. St. Džiugo antroji knyga vaikams „Keturi valdovai“ akiai patraukli, puikiai išleista, švariai ir masinančiai atrodo.

„Keturi valdovai“ reikėtų priskirti pasakos žanrui, nors to autorius nepažymi. Pasakojimas prasideda: „Labai toli, už žaliųjų miškų, už plačių marių, kur siekiasi dangus su žeme, ten amžinai žaliuodavo pievos ir miškai... Pievose kiekiai šoko suktinūs, lapės kartu su vilkais kėlė šaunias vestuves. Visi žvėrys ir paukščiai gyveno draugystėje. Tai buvo auksio kraštas ir laimės šalis“...

Galima būtų surašyti dar daugelį rudens ir žemos charakteristikų, kurios daug kuo skiriasi nuo „Keturių Valdovų“. Tai, kaip pabrėžiu, nauja. Kažin tik kaip tą naują suktis mūsų vaikai. Knygoje kalbama apie Metus ir metų laikų apskritai, niekur niekuo neprimenant vaikams paliktos Tėvynės. Kiek dėl to ir tas pasakojimo šaltumas, atsietas nuo įprastos lietuviškos šilumos ir giedraus vaiko pasaulio. Aišku, autorius valia pasirinkti temą, ją regėti, kaip jam patogiau. Visai neprivalu kiekvienoje knygoje kalbėti apie Lietuvą, tačiau tas, kuris skaito, tą užuominą įsijaukia, ypač tokioje puošnioje vaikų skaitymo knygoje.

Kalba vietomis kiek grubi, nešaltinta, nešlyginta. Iliustracijos, išryškindamos tekstą, sukurtos pagal St. Džiugo pasakojimo stilių. Jos nepasižymi formų švelnumu, nors jos įvairios, gražiai sukomponuotos ir sultingos spalvomis, bet mimikos išraiškomis (žinių veidai, ruduo, žiema) sudaro bauginantį visos knygos foną, kuris pats savaime gal ir nebūdamas blogas, vaiko pasaulin vargu ar inės džiuginančios giedros ir pasitenkinimo.

Pasakiskumo duota nedaug. Vaikų suvilioti, patraukti, suįdominti mažai kas pasistengta įpinti. Fantazija apkarpyta, skurdi. Pradžioje užmesti metmenys neišnaudoti. Užumazgos besiskleidžias pasakiskumas pereina į kasdieninį sausą pasakojimą, kuris baigiasi mįsle: „Jei mes Metų paklaustume, kodėl jie tada nebūvo laimingi, vargu ar atsakyti.“

Negali atsakyti į šį klausimą nei vaikas, nei jam į pagalbą atėję tėvai. Reikia manyti, kad pačiam autoriui toji mįslė buvo neišsiaiškinta, o gal iš viso neįdomi. Vaikai, tačiau, sunku susigvyventi su mintimi, kad jo „kodėl“ nebūs atsakytas. Tuo labiau, kad šalia sakinių jis skaito: „Karalius buvo ilgi kupini amžinos laimės Metai“.

— ☆ —

Buvom pratę mažiesiems skirtas knygas rasti giedras ir jaukiai parašytas. Šiuo atveju randame ką tai tokio. Žiniai kerštingi, pavydūs, gyvybės ir valdžios ištroškę. Ruduo ir žiema rašytojo ir dailininkės vaizduojami grubūs ir atstumiantys. Tai kontrastas, kad ir paties St. Džiugo pirmojo rinkinio eilėraščiams ir Vl. Stančikaitės iliustracijoms.

„Rudenėli, tavęs pasiilgau, nes be galo ištroškę esu. Su tavim atkeliaus debesėliai. Jie palaistys mane. Bus vė...“

(Kiškučio vardinės, 12 p.)

Arba:

„Baltoji karalaitė atėjo pusnimis.“

Jos apdaras išsiūtęs sidabro žvaigždės... (Ten pat 25 p.)

Kitur žiemą pavadina „ne-kviesta, grubi viešnelė“, tačiau, kaip tai toli nuo „Kerėplės“ ar „Niekšo“.

Kiti vaikų literatūros autoriai labai švelniai vaikams pristato tuos suasmenintus ar ne suasmenintus metų laikus. Paimkim porą pavyzdžių iš Leonardo Žitkevičiaus „Saulutė debesėliu“.

„Sudjev, žiemužė baltaveide, pas mus viešėjusi taip mie...“

Apie rudens: „Ei džiūmo, vai tai džiūmo — tai bus juoko, tai gražumo: tai pašvilpausim kartu“.

O Vytė Nemunėlis kaip švelniai prakalba vaikams pasakodamas apie Rudenėlį, Žiemą ir jos pasakiškumą.

„Krenta lapai uosio, krenta /lapai klevo, /lapai klevu, /liavo...“

dėdė Rudenėlis žemėn atk... /liavo...“

Galima būtų surašyti dar daugelį rudens ir žemos charakteristikų, kurios daug kuo skiriasi nuo „Keturių Valdovų“. Tai, kaip pabrėžiu, nauja. Kažin tik kaip tą naują suktis mūsų vaikai.

Knygoje kalbama apie Metus ir metų laikų apskritai, niekur niekuo neprimenant vaikams paliktos Tėvynės. Kiek dėl to ir tas pasakojimo šaltumas, atsietas nuo įprastos lietuviškos šilumos ir giedraus vaiko pasaulio. Aišku, autorius valia pasirinkti temą, ją regėti, kaip jam patogiau. Visai neprivalu kiekvienoje knygoje kalbėti apie Lietuvą, tačiau tas, kuris skaito, tą užuominą įsijaukia, ypač tokioje puošnioje vaikų skaitymo knygoje.

Kalba vietomis kiek grubi, nešaltinta, nešlyginta. Iliustracijos, išryškindamos tekstą, sukurtos pagal St. Džiugo pasakojimo stilių. Jos nepasižymi formų švelnumu, nors jos įvairios, gražiai sukomponuotos ir sultingos spalvomis, bet mimikos išraiškomis (žinių veidai, ruduo, žiema) sudaro bauginantį visos knygos foną, kuris pats savaime gal ir nebūdamas blogas, vaiko pasaulin vargu ar inės džiuginančios giedros ir pasitenkinimo.

Pasakiskumo duota nedaug. Vaikų suvilioti, patraukti, suįdominti mažai kas pasistengta įpinti. Fantazija apkarpyta, skurdi. Pradžioje užmesti metmenys neišnaudoti. Užumazgos besiskleidžias pasakiskumas pereina į kasdieninį sausą pasakojimą, kuris baigiasi mįsle: „Jei mes Metų paklaustume, kodėl jie tada nebūvo laimingi, vargu ar atsakyti.“

Negali atsakyti į šį klausimą nei vaikas, nei jam į pagalbą atėję tėvai. Reikia manyti, kad pačiam autoriui toji mįslė buvo neišsiaiškinta, o gal iš viso neįdomi. Vaikai, tačiau, sunku susigvyventi su mintimi, kad jo „kodėl“ nebūs atsakytas. Tuo labiau, kad šalia sakinių jis skaito: „Karalius buvo ilgi kupini amžinos laimės Metai“.

duomenys, apklausinėjimo būdu surinkti iš jaunimo, atsižvelgiant į naujosios pedagogikos (pvz. Montessori) patyrimus, duodami patarimai kaip paruošti vaikus atskirų amžių grupių — tarp 5 ir 12 metų. Knyga turi 82 puslapių. Kaina — \$1.

Balionu Vilniaus padangėje

Lietuvoje pirmą kartą pakilta balionu, kaip skelbia „Svityrys“ (Nr. 21/1955), 1809 m. sausio 25 d. Vilniuje. Pakilo juo į Vilnių atvykęs oreivis P. Robertsonas. Pats balionas turėjo apie 12 kubinių metrų talpos. Balionui pripildyti reikėjo pavartoti eilę sandarių uždarytų statinių su geležies drožlėmis ir vandeniu. Leidžiant į aparatą siera rūgštį, jame išsiskiriantis vandenilis švino vamzdeliais tekėjo į balioną. Toks primityvus dujų gavimas sukėlė sunkumų, kadangi oras tuo metu Vilniuje buvo šaltas ir vanduo; užšaldamas aparate, lėtinio dujų išsiskyrimą. Gausi vilniečių minia stebėjo balioną, pakylantį į debesis, kol jis dingo iš akių. Matomumas buvo toks blogas, kad per dvi pėdas aeronautas nematė ne tik baliono, bet ir pintinės, kurioje sėdėjo. Apskaičiavimai parodė, kad debesų sluogsnis turėjo apie 425 m. storio, kuriuos balionas praskrido per 65 sekundes. Horizontalus baliono greitis siekė 16,2 km. per valandą. To meto požūrių toks greitis buvo labai didelis, ir aeronautas susirūpino, kad „skridimas nepakenktų akims“. Pasiekęs 4,000 m. aukštį, balionas skriejo apie 5 minutes, bet, nustojęs didelės dalies dujų, pradėjo leistis. Debesyse dujos atvėso ir dar labiau sumažino tūrį. Balionas, dideliu greičiu leidamasis, laimingai nutūpė viename Vilniaus sode.

JUCUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį, 29 metai toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Siunčiame dėvėtus ir naujus drabužius, medžiagas, vaistus ir maisto produktus... Senus ir naujus daiktus primame ofise.
Galima siųsti ir paštu.
Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu muitu ir pristatymas garantuojamas.
REIKALAUKITE KATALOGŲ
Taip pat siunčiame daiktus užsakomus Anglijoje. Siuntiniai pristatomi gavėjui 5—6 savaitių bėgyje.
T. KUCZEWSKI & COMPANY
4035 So. Richmond St. Tel. Frontier 6-6399
Ofisas atdaras: Nuo pirmadienio iki šeštadienio, nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

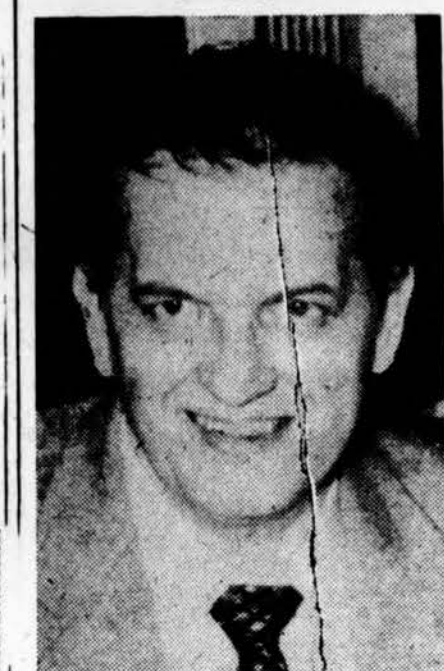
K. GASIŪNAS SIUVĖJAS
Prima moteriškų kostimų ir paltų užsakymus. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybę gatavus ir pigiau kainuoja.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6329

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikalauskite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė išituks neturėsite jokių nemalonių.
GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
„Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters“
O'MALLEY and McKay, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntal 6-5206

SAVE and HAVE
Įprastimas taupyti reguliariai yra tikras kelias į finansinį saugumą. Pradėkite taupyti pas Drovers Bankien — pradedant su \$5 arba daugiau. Jūsų sąskaita apdrausta iki \$10,000.
yra lengva Bendradarbiauti su DROVERS
The Drovers Banks
47th Street & Ashland Avenue YArds 7-7000
Since 1883

„Tiesos serumas“ negeresnis už degtinę
Kolorados teismų psichiatras dr. J. Macdonald laikraštyje „Journal of Criminal Law“ tvirtina, kad vadinamasis tiesos serumas nei kiek geriau nepriverčia žmogų pasakotis tiesą, kaip stambesnė porcija degtinės. Tie vadinami tiesos serumai yra

STASYS METRIKIS
Savininkas ir krautuvės įsteigėjas

Jau virš 15 metų sąžiningai patarnauja lietuviams, parūpindami šviežius ir skanius produktus. Todėl geriausi žmonės — kaip eiliniai, taip ir profesionalai — iš arti ir toli lanko

METRIKIŲ FARM FOOD CO. KRAUTUVĖ
1804 West 47th Str.
Arti Wood Str.
Chicago 9, Illinois
Telef. YArds 7-8393
VYRIAUSIA LIETUVISKŲ VALGIŲ BŪSTINĖ

daugiausiai barbituratai. Juos leidžiama injekcijų būdu, bet ir po to injekcijų atkaklus nusikaltėlis vistiek gali meluoti slėpdamas savo nusikaltimą.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS

K. KALNENAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
(8-klas angliškai, durya po kairę, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)
duoda trečtinys prieš karą baigę Chicago universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privados.
VERTIMAI - ANKETOS - LAISKAI

PADEKIME ARTIMIESIEMS

LIETUVOJE IR SIBIRE

Priimame žodžiu ir raštu pilnai apmokėtus medžiagų, avalynės, maisto ir vaistų užsakymus, parinktus iš katalogų, išvalome ir persiunčiame vartoto drabužius į Lietuvą, SSSR teritorijas ir visą Europą. Turime didelį patyrimą visame Amerikos žemyne. Garantuojame 100%. Siuntinius išsiunčiame kasdien, Lietuviškas ir sąžiningas patarnavimas.
Dirbame 6 dienas savaitėje: 8:30—6:30 val.

PATRIA GIFT PARCEL CO.

3741 W. 26th Street,
CHICAGO, ILL.
Tel. CRawford 7-2126

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. s. Arklyskupo Matulevičiaus, M.C. atgalvinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe: Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia mįstas. Pasiaukokite Dievui tarnybai: darbuokitės po Panebės šventčiausios vėliava; stokitė į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novicui vedėjui. Laikite pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koka sveltos stovis. Laiką sušaukite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolių darbus mokyklose, spaustuose, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pagelaudami moką kokį amatą. Norintiems pramokti kokio amato bus sudaryta progą. Paaugokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Panebės šventčiausios. Tapkite Broliais Marijonais. Susirašykite su novicijato vedėju: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY,
CLARENDON HILLS, ILLINOIS

Skaitykite ir platinkite dienraštį „Draugą“.

NUO SAUSIO 1 D., 1956 M.

MŪSŲ TAUPYTOJAI GAUS

AUKŠTESNIUS DIVIDENDUS

District investment taupomos sąskaitos gali jums pelnyti iki 20% augštesnius dividendus negu paprastos. Mūsų naujieji iš anksto apmokami certificate teikia ilgalaikį didesnį pelną.

Saugus, be svyravimų investavimas Agency of the Federal Government apdraustas nuo bet kokių nuostolių.

Galite atidaryti investavimo taup. sąskaitą įnešant \$100 arba daugiau indėlių po \$100. Dividendų čekiai siunčiami kas šeši mėnesiai.

Iš anksto apmokami certificate yra parduodami blokais — 10 po \$75 už certificate. Kiekvienas \$75 investavimas pasieks pilną certificate nominalinę \$100 vertę po 98 mėn.

DISTRICT SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

3430 South Halsted Street

CLiffside 4-0104

JOSEPH M. MOZERIS, Secretary

SPYGLIAI IR DYGLIAI

Redaguoja dr. S. ALIUNAS

GAVENIA IR PELENAI

Pelenai šitame amžiuje įgavo nepaprastą reikšmę. Svarbiausia čia atomas. Pavirs viskas į pelenus, gal net ne pelenų neliks, išlėkai rūkų kur padėsėliais baltaisiais, pelenais pavirs kultūra, knyga ir Lozoraitis su Vliuku. Žodžiu, viskas supelenės. Vienas spyglininkas Alb. Pliump's, kurį neseniai pakeltas į maršalus (joties, raitorių) apie ką berašys vis prideda: diena rūsti, diena ana, pavers viską į peleną. Žodžiu, šitame dvidešimto amžiuje pelenai įgavo daugiau reikšmės negu, sakysime, ano amžiaus pabaigoj, kai gavėnia būdavo ilgesnė ir pelenų gavėnios pradžioj už kaklo daugiau užversdavo.

O pelenus žmonės mėgsta. Štai sakysim dallininkai, vienas kitą sutrina į pelenus ir dar tuos pelenus vienas kitam ant pakaušio užpila. Arba politikai, taip vienas kitą bando paversti į peleną, kad tikrai pamamai apie aną rūšią Pliump'o skelbiamą dieną. Arba, sakysim, kokia nors ponutė kitos ponutės visas dorybės paverčia į pelenus, taip lyg atomėlis.

Koks kritikėlis, sakysim, koks Miškinėlis, taip supelenina savo kritikuojamą pilietį, kad atrodo tai buvo jau iš karto ne knyga, o pelenai. Arba, pavyzdėlin, tokį Staneiką "Naujienos" taip sudulkina, kad šis net iš posto vėjo išpučiamas, gi "L. Lietuva" "Naujienas" taip verčia į peleną, kad net patys vertėjai augstyn, kaip pelenai pakyla. Vasario 16 dienos minėjimai sumalė į pelenus visas tautininkų viltis kaip nors ištiesti savo fondą. Lietuviai t'ek supyko, kad Altui suaukojo daugiau negu tada, kai tokio tautiniško fondo karo cenzūrai atgaivinti visai nebuvo. Žodžiu, pelenai eina į madą.

Pelenai eina į madą ir privačiame gyvenime. Žmogus savo artimą, nebūtinai tik gavėnios metu ir Pelenų dienos proga, stengiasi v's apipilti pelenais. Taip nutepti ir paženklinėti, kad žmogus ir po gavėnios negalėtų pelenų nuo kaktos ir pakaušio nutrinti. Taip sakant, pili

Švabų orkestras

Iš lango matėsi Alpės, augstos, išpuštai žandais kaip cerkvių bokštai. Ant apsnigtos uolos, kojas nukoręs, sėdi mėnulis — su dubeltuka ant pečių. Vamzdžių kiurymės, lyg gilūs slėniai, juoduoja jo nuogoje pažastyje. Ką jis ten veikia, — kur pakas šauda? Ši kalnų romantika man į galvą klusnelėjo įvairių prisiminimų iš ano meto, kada buvau departamentu direktorium.

Kaune buvo šalta ir gili snieg. Duonėlė čio gatvėje, skaromis galvas apsitulavoje, stumdėsi vėžikai. Metropolyje buvo garšiai kalbama apie artėjančią medžioklę. Vieno referento žmona skundėsi, kad jų namuose, salkoje, naktimis vilkai staugia. Tai girdėjusi inžinieriaus Stogelio ponis apalpo. Kąžkokia visuomenės veikėja išvertė buljono lėkštę...

anam ant kaktos pelenus, kad visi matytų jog jis g'rtuoklis ir t'ingins, pili ant kaktos pelenus artimui, kad visi matytų jog tas artimas paženklinas anglimi tevertas tik tiek, kiek pelenai. Pūsteli, ir garbės neženklis. Pili ant kaktos pelenus artimui, kad šis turinti atgailoti, nes jos širdis, kaip gėražo durys: keletas piliečių, be nuosavo vyro, dar įvažiuoja.

Pasaka: Gyveno kartą karalius Kozoraitis ir muzikas Vlikas. Karalius daug miegojo ir daug turėjo aukso. Kai aukso nebeliko tai jis nuėjo jo prašyti muziko Vliko.

Pili pelenus ant kiekvieno, kuris netaip galvoja arba netaip valgo ir netaip vaikšto, arba netaip myli ir netaip skaito, rašo ar keikia. Žodžiu pelenai savo artimui nusuodinti galioja ne tik gavėnios metu, bet apskritus metus. Pelenai visą laiką egzistuoja taip, kaip egzistuoja ir artimas, kuriam tie pelenai skirti.

Pelenai su suodinais pamais šiais šiais literatūroj, dailėj, politikoj, privačiame gyvenime yra labai pozityvus veiksmys. Tiesiog neįtikėtina, kad žmogus taip suprastų pelenų reikšmę XX amžiuje. Bet visa tai ant artimo galvos, gi jei tau asmeniškai kas šiupteli kokią sauikę, tai jau kitas reikalas. Tiesiog skandalas ir nesupratimas, kaip Amerikoj ar bus dar prezidentas prezidentu ar nebus. Dėlto prezidentavimo — bus ne kaip Dievas duos, bet kaip žmona norės, gi pelenai vistiek pasiliks prie visų valdžių, dienų ir metų laikų. Ta proga dar kartą prisimename maršalo Alb. Pliumpio (joties, raitorių) sakinį:

Draugą, knygą, mokslą, meną, viską verski į peleną.

— M. J. A.

Ir katinas laikosi šūkiu: highbola gerk, dolerį stverk, prie televizorių neušimerk.

vo patarėjui, jei kada sugrįšime į Kauną, aš būsiu prezidentu, o tu — ministru pirmininku.

Dvasioje smaguriaujant apie buvusias medžiokles, apie nutikimus Versalyje, tarpduryje pasrodė vyrukas, pilkai, galimai prileisti, amerikoniškai apsisitaisęs. Jis žengė į kambarį drąsiai, kaip ūkininkas į savo klijimą. Sviėdė ant stalo popierių papkę, lyg rezgnes į kampa.

— Esu laikraštinkas! Man reikalinga tamstos nuomonė apie demokratiją, — tarė jis, vietoje mandagaus pasisveikinimo.

Žlegtelėjo prakvostas krėslas, užsikėlė kojas ant stalo, beveik man panosėje, ir lauk'a. Nebuvo ką daryti, ypač dabar, kai dubeltuka liko namuose, užkasta po pamatais. Jei taip seniau būčiau jį pasiuntęs pipirų grūsti. Šiandien reikėjo nusileisti.

— Lietuvoje, prie tautos vado, į demokratiją buvo žiūrima per žiūronus, nuo Napoleono kalno. Aš pats, kaip kartą rašė Vyt. Meškauskas, tautininkų partijai nepriklausiau. Man buvo visiškai neįdomu, kad kažkur už Kauno, kažkam neleidžiama balsuoti, daryti susirinkimus. Nūn taip pat nesukū galvos, jei kur tolimoj Kinijoje koks kreivaveidis valgo ryžius su šluotkočiu.

— Kaip vertinate Vliką? — buvo antrasis jo klausimas.

— Vlikas, žinoma, kagi...

Sušalęs meškieriojas tikisi jog meškėrės kotu žuvis užšalęs tiesiai į burną.

Pastabos be komentarų

Vyt. Meškauskui, susirūpinusiam, kad Krepšius ir Vatikanas nepadarėtų sutarties, "Laisvė" pasakė taip: "Popiežius niekad netaps komunistu. Juo greičiau taps Vyt. Meškauskas". Ir, galyk, kad bolševikai teisybės neiškaito (Kadangi čia, skyrūje be komentarų, pridėtas komentaras, tai S. D. redakcija užtai Meškauską atspirašo).

G. W. Goodrich sako: "Per daug yra kvailių keliuose, bandančių būti greitesniais, negu auto lenktynininkai specialioje stadionų takuose."

J. Cienas Naujienose tarė: "Ar bevarta kas versti, kai tremtiniai kaili verčia."

K. Ostrauskas sako: "Norint, kad ir paprastą paskaitą tinkamai atpasakoti, vien tik joje patupėti neužtenka — reikia tiksliai girdėti kas ir ką kalba."

Californijoj pagauta be šviestų važiuojanti ponis Sandberg teisme pareiškė: "Aš galiu matyti kaip pelėda".

Lakštuonė Betkauskaitė taip cituoja Leoną Sabaliūną "studentų žodyje": "Humaniška dvasia yra daugiausia reikalinga Santaros veikimui".

Nikituška: Jei palaidai neplepėsi, Tai, galbūt, mažiau kentėsi. (Tovarišė)

In vodka'm veritas

Kruščevas Nikita, Išmaukęs stiklą vieną, kitą, Įkvėptas baltakės, Tikrą tiesą pasakęs, Kad S'biro, į plėšinių vadovybę, Prilindo parazitų baisi galybė:

Selkorai, komjaunuoliai, stachanoviečiai, Politruakai, nusipelnę kompartiečiai, Tr žūy - heroi, brigadiriai, Saugūnai, urkai, komandirai, Agit propo darbo pirmūnai, Nieko nedirbą pareigūnai, Sekliai, blatni, enkavedistai, Dirbtinio bado specialistai... (Geresni gal už patį Nikitą. Atleiskite už pastabėlę šitą.)

Visas tas, šiurokratų šukšlynas, Žmonijos atmatų sąslavynas, Kaip skėriai kolchozus apniko — Nei derliaus, nei troby, nei žmonių neliko. Plėšinių idėja Velnio nuėjo.

Aiščiai pasakyta, Vargšas Nikita.

Dr. S. Aliūnas

Žodis bičiuliui arkliai

Vežiojai tu kadais milijonierių, Tave šukavo ir garbino tarnai. Dabar aikštėj lenktynių tavo brolio bėra, Na, ir dėl jo kai kas prasilošia nuogai.

Kadaise rašė apie tave ir lokį, Kad pačiai jam ir tau tiktai beliko. Šiandieną skudurų pirklys tavimi šlamštą išveža visokią Ir Forlo sunkvežimis kasdien tave įspirti tyko.

O tėviškėj mes dėl tavęs ugniakurus kūrenom Ir jojom pas mergas dainuodami laukū. Tave čia girdo ne iš šulinio, bet krano, Ne tau, bet mums, čia doleris užmauna ant galvų ter'as su abaku.

Arkliai, bičiuli, tu man primeni tėvynės vaizdą retą, Ten, kur laukai žali, kaip doleris daigėly mažą kelia, Čia tau šiandien beliko šavalkai ir sunkūs žydo ratai, O man švilpukas, bosas ir laikrodžio kortelė.

Spygliuotos mintys

Savickio Degančioj žemėj

Augšta. Gal kada, prieš šimtą metų, graži. Jos draugė — priešingumas. Visa dasivarūsi į platumą. Bačkelė per lie-menį. Dvi bačkelės — kur krūtinė.

Laikraščiai ateina pasivėlinę, kaip koks balsas iš anapus karsto.

Kokios muzikališkos karvės Šveicarijoje.

Sapne taip lengva buvo prieiti prie Molotovo ir šnekėti su žmogumi apie Vilnių.

Gamta pati, uždama rudens sonatas ir fugas; pakrapšto savo įvargusį pakaušį. Kaktose dar plaukų likučiai.

Patrankos ir dujos dar nėra pasiekusios žvaigždžių ir dangaus.

Iš pradžių buvome visos trys Pabaltijoj valstybės susijungusios vadinama neformalia uni-jia ir visi aliai vienas apsiginklavę... neutralumo popierium.

Rudos akys-zit. Kaip prope-leriai įsibedančios kad ir į pa-senusio žmogaus šokią tokią širdį.

Priešpiečiai — pas presiden-tą. Vain'ko uždėjimas ant ne-žinomo kareivio kapo. Frazijų šilfavimas. Fotografavimasis stotyje ir kitose viešose vieto-se.

Kopenhaga ir Oslo užimti vo-kiečių kariuomenės. Lietuvoje šiandien svarstomas įstatymas ordinų ir medalių pakeitimas.

Vėliau jau miestelis įsistei-gė primityvias sirenas. Kaip kokia įkyria dūdele vaikams pažaisiti, buvo pučiama.

Poezijų, kaip žinoma, nieks neskaityti, tik vartaloja. Gyvenimo prasmė, gal ir ri-dikai.

Visa Šveicarija liko be kelių rodyklių. Mokyklose uždrau-ta vartoti gaublius ir atlasus. Kad, turbūt, okupantai ir jų šoferiai, neatspėtų kelio. Ido-mu įsivaizduoti šoferį, vairuo-jantį automobilį pagal gaubli- ar pagal geografinio atlasą. Su gaubliu savo šoferiškame glė-byje.

Spygliški nutikimai pasauly ir apylinkėse

Mokiniai atsakinėja

— Poezija yra tada, kai kiek-viena eilutė prasideda didžiąja raide.

— Būsimasis laikas žodžių "Aš duodu" — bus "Tu imi".

— Būsimasis laikas žodžių "Jis geria" — bus "Jis girtas".

— Karalienė Elzbieta buvo labai išmintinga, gera karalie-nė ir todėl niekad netekėjo.

— Varjamas Franklinas mirė 1790 m. ir tebėra miręs ligi dabar.

— Paliaubų diena švenčiama kasmet, kad įamintytų pirmąjį Pasaulinį karą.

— Kadangi nuo šilimos daiktai plečiasi, tai vasaros dienos yra ilgos, o kadangi nuo šalčio traukiasi tai žiemos — trumpos.

— Kraujo indai yra venos arterijos ir arterijos.

— Karvė tur' keturis spė-mius. Du pienui, du grietinei.

Dešimt prieš šimtą

Kanadiškė "Nepriklausoma Lietuva" praneša, kad Toronto L. B. rengtame Vasario 11 d. minėjime, kuriame kalbėjo dr. P. Grigaitis, dalyvavo 1,000 lie-tuvių, o kitame kurį rengė tau-tininkai, ir kuriame kalbėjo J. Smetona, tik šimtas. Kagi, aiš-kliai matyti, kad tokių, kuriems labiau rūpi Pažangos rūmų litas, o ne Lietuvos laisvinimas, tėra tik pagriebstėliai, anot tos da'nos.

Pokalbis Olimpe

Pirmas olimpietis: Tu, ške-musimus, nesi manęs vertas, aš su dviem romanais užjojau du tūkstančius pėdų, o tu tik tūkstantį.

Antras olimpietis: Tau, Gl'au-disimai, galva sukas nuo aug-tumės, nes kai man paskiria premiją, aš komisiją beždžionės išvadina. Beždžionės mano veikalus paskaito ir įvertina, o tavo veikalus net aš pats ne-no'ru skaityti.

Abiem rankom

Gustaitis Alg'rdas (Nesumai-šyti su Antanu, nes pastarasis gali užsigauti) "Naujėnose" pasakoja, kaip jo abiem ran-kom atsikratė artistas Šernas. Cituojame: "Jokūbas Šernas mano ranką dar kartą stipriai suspaudė savo abiejomis ran-komis".

Laimėjo Mazalaitė

"Vienybė" surengtos lenktynės, kuriose laikas ėjo "neck to neck", kaip skelbė "Vienybė", laimėjo Raila ir kit. Ma-zalaitė taip pat pralenkė Aistį ir Gustaitį. Pasirodo, reikia vi-sada lažintis už moterišką gim-i-nę, kaip seni gembleriai patari-nėja.

Užšalę mačios

H. Radausko "Žiemos dai-na" ir Andriekaus "Atviros ma-rios" gavo Rašytojų draugijos skelbtame balsavime daugiausia balsų. Knygos reikia per-balsuoti ir įdomu, ar Atvirose mar'ose nuskęs žiemos daina ar žiemos daina užšaldys Atviros marias.

Visi nenormalūs

Choro vedėjas, netekęs kan-trybės, ėmė plūsti visus cho-ristus:

— Ak, jūs ožiai! Kiekvienas bliuana savo balsu, kaip pami-šėlių namuose.

— Atsiprašau, — prasitaria vienas choristas, — pamišėlių namuose bent vedėjas būna normalus.

Vietoj recenzijos

Išėjus Radausko "Žiemos dainai", vienas skaitytojas, vie-toj recenzijos, atsiuntė tokio tu-rinio eilėraščių:

Žuvo batai. Eukal'ptai vysta /ant palangės, Rašomoji mašinėlė skrenda į /padanges.

Augštam dangui žiba žvaigždės, Didelis ir mažos, Bet labiau patinka žemėj, Fordas ir garažas.

Mums spyglininkai rašo

— Vlikas ir Kitkas, Abės at-siustas Spygliams eilėraščių ta-ria žodį Broniui ir Vincui, ku-rie laukė: "Kad tik kas nors at-sitiktų, idant Vliko nebeliktų". Esą, tai būtų patogiau šefui žy-giuoti į sostą. Spygliai mano, kad soste šis jau sėdi ir tas sostas yra uostas ramus nuo kovų, kurias veda kiti antibol-ševikinius vandenus.

— Vincė Viksvinis iš Texas rašo, kad renkas medžiagą tra-gedijai "Generolo Pikteikos tau-tinės vedybos". Labiausia noris gyvų šios tragedijos liudininkų pasakojimų. Spygliai pritaria vaidinimams, bet labiau norėtų komedijų, pvz. kad ir tokia ant-rašte: "Kaip generolas Piktai-ka buvo sumaltas į Gruzeiką".

Sapnininkas rodo, kad sekandais metais turėsim namus ir todėl galė-siu kokį žurnalą užsiprenumeruoti pastoviu adresu.

— Kazys Kaplėnas rašo iš Californijos:

Ei Jūs Pliumpiai ir Aliūnai, Te netrenkia Jūs perkūnai, Tegu visad puikiai sekas, Te nutrenkia Jūs konjakas.

Už šitokiuos linkėjimus Spy-gliai nežino ar dėkoti ar pykti. Svarbiausia, kad nepasakytą, koks konjako kiekis turi nu-trenkti.

— V. J. iš Kanados pageidau-ja, kad Spygliai eitų du kartus per mėnesį. Spyglių nuomone žmonės dažnai prieš vienas kitą vartoja baslius ir kuolus, tai juos badyti spygliais ir dyglair užtenka ir karto per mėnesį.

— Atlantoj, į liuteronų bažny-čią laiškanėsys įėjus ir pamaldų metu įteikęs pastorium "spe-cial delivery" laišką, pastebėjo: "Aš apsižvalgiau ir pamačiau, kad jis nesimeldžia".

Iš meno parodos: Verkėjas verkia nebegyvo.